

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIV

Liepa - July 19, 1979

Nr.28

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Genocido siautėjimas

Vokiečių aukos tame pačiame procese

Vytautas Meškauskas

Praeitam Dirvos numery pravedėm paralelę tarp dabartinių pabėgėlių iš Vietnamo ir žydų Holocauste Europoje Hitlerio laikais. Panašią paralelę praveddamas londoniškis THE ECONOMIST pastebi, kad Hitleriui atėjus į valdžią Vokietijoje gyveno 721.612 žydų. Iki karo pradžios 57% jų emigravo, turėdami palikti didelį dalį savo turto. Pradžioje gavo tik 25% už turta virš 200.000 markių vertės, bet greitai Hitlerio apetitas išaugo ir prieš pabaigą emigrantai turėjo prarasti beveik viską. 1938 m. gruodžio mėn. Hitleris pasiuntė savo finansininką Hjalmar Schacht į Londoną slaptai tartis dėl žydų "išpirkimo" iš Vokietijos, tačiau po mėnesio jį atšaukė, pavesdamas visus žydų reikalus Gestapui. 1943 metais liepos 1 d. Vokietija buvo paskelbta "Judenrein". Panašiai tik su mažiau formalizmo ir biurokratizmo tvarko nepageidaujamų asmenų emigraciją ir Vietnamas, tačiau iš čia emigravęs turi dar skaitytis su tuo, kad tik 50% emigrantų laimingai pergyvena kelionę laivuose. Turime taip pat prisiminti, kad anksčiau už vokiečius visą klasę ūkininkų — 'kuklokų' išnaikino Stalinas.

Pagalitu, jei vokiečius laikyti moderna genocido išradėjais, reikia atsiminti, kad ir dalis jų, visai niekuo dėti, turėjo sumokėti už tai baisią kainą. Sovietų kariuomenė įsiveržė į Vokietiją ne artimo meilės veda-

Už tat negalima stebėtis kad Holocausto filmas iššaukė ir tuos prisiminimus. Per diskusijas Bonnos seime dėl įsisėnėjimo už žydų naikinimą netaikymo, kai kurie atstovai iškėlė ir klausimą tų, kurie naikino vokiečius po karo. Kodėl apie jų kaltę niekas nekalba?

Kai vokiečių televizija parodė kai kurios vaizdus iš vokiečių naikinimo Rytprūsiose, tai sukėlė kaltinimų, kad Bonnos vyriausybė, besiderėdama su sovietais, visą tą bylą buvo paslėpusi. Iš tikro jau prieš 25 metus tada kraštą valdžiusi koalicinė krikdemų-socialdemokratų vyriausybė buvo pavedusi tokią medžiagą surinkti Kolblence esančiam federaliniam archyvui. Ji buvo sutraukta į eilę tomų, išleistų tarp 1953 ir 1962 metų. Jie nebuvo parduodami, tačiau juos galima buvo pamatyti ir pasiskolinti visose viešose bibliotekose. Išlikusius tada gyvus vokiečius jau mirusių likimas mažai įdomavo. Bent iki šiol, nors jau 1975 m. pasirodė knyga "Verbrechen an Deutschen", (Nusikaltimas prieš vokiečius), panaudojusi Kolbenzo archyvo medžiagą.

Jaltoje sovietams ir lenkams užleistoje teritorijoje gyveno 16 milijonų vokiečių, 14 milijonų persikėlė į Vakarų ir Rytų Vokietijas. Kur liko 2 milijonai?

Kolbenze dokumentų kalbančių bent apie 400.000 vokiečių išnaikinimą. 130.000 (Nukelta į 4 psl.)

Berisso Mindaugo draugijos jaunimo šokių grupė šoka Simo Kudirkos apsilankymo proga, Argentinoje (1979. VI. 15). R. Kasparo nuotr.

SIMAS KUDIRKA PIETŲ AMERIKOJE

Antanas Juodvalkis

Simo Kudirkos kelionę po Pietų Amerikos lietuvių kolonijas suplanavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė palaikė ryšius su Kraštų valdybomis, o Viktoras Nakas - su Simu Kudirka. Reikėjo suderinti laiką ir atsižvelgti į vietines sąlygas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba tokiai kelionei pritarė ir surado žmogų, kuris gerai pažįsta Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo ir veiklos sąlygas, moka kalbas ir turi patirtį visuomeniniame darbe. Toks asmuo yra Romas Kasparas, Pasaulio Lietuvių redaktorius, buv. PLB valdybos vicepirmininkas kultūriniais reikalais. Romas Kasparas, be jokio atskiros atlyginimo, tik už faktiškas išlaidas, sutiko lydėti Simą Kudirką (taip pat važiuojantį be atlyginimo), in formuoti vietos veikėjus apie PLB valdybos planus, išklaisyti jų nuomones ir pageidavimus.

Grįžęs iš 4-savaičių kelionės Romas Kasparas š.m. liepos 2 d. papasakojo savo išpučius.

VENEZUELA

Iš New Yorko išskrido V.26 Pirmas sustojimas buvo Caracas, Venezuelos sostinėje. Pasitiko vietos LB ir LJS atstovai bei keliolika tautiečių. Globojo V. ir E. Mažeikai. Simas Kudirka lankėsi El Universal, Daily Journal, Zeta redakcijose ir TV 3 kanale. Visi įdėjo Simo Kudirkos nuotraukas ir pasikalbėjimų turinį. Lietuvių visuomenei S. Kudirka kalbėjo V.27 per kun. J. Piktunos 70 metų amžiaus sukaktuvų minėjimą, kuriame dalyvavo 140 žmonių. Aplankė lietuvius Valencijoje ir Maracay.

BRAZILIJĄ

Į didžiausią lietuvių koloniją Sao Paulo, Brazilijoje. S. Kudirka ir R. Kasparas atvyko gegužės 31 d. Pasitiko LB pirm. J. Tatarūnas, LJS-gos atstovai ir daug lietuvių, jų tarpe prel. P. Ragažinskis, adv. A. Sliesoraitis ir kiti. Tą patį vakarą susitiko su organizacijų atstovais, o kitą dieną aplankė Lituanicos stovyklavietę (apie 50 km. nuo S. Paulo). Grįžę turėjo interviu su Estado De Sao Paulo redakcija, susitiko su jaunimu, dalyvavo pamaldose Villa Zelinoje kalbėjo lietuvių visuomenei seselių kazimieriečių salėje (apie 150 žmonių). Dalyvavo vakarienių-priėmimo parapijos Jaunimo Centre (100 žmonių).

Birželio 4 d. buvo išrūpintas pasimatymas su vicegubernatoriumi Jose Maria Marin, geru lietuvių draugu, galimu kandidatu net į Brazilijos prezidentus. Jo pritarimu buvo pavadinta viena miesto aikštė Lietuvos Respublikos vardu - Republica de Lithuania. Vietos veikėjams pritarus jam įteiktas Mindaugo medalis. Delegaciją sudarė: LB pirmininkas J. Tatarūnas, LB Tarybos pirm. adv. A. Sliesoraitis, Simas Kudirka, PLB atstovas R. Kasparas, N. Gurikaus

kaitė ir B. Bacevičiūtė.

Simas Kudirka dalyvavo bendroje spaudos konferencijoje ir atsiveikinimo vakarienių Lietuvių Salėje, Mokoje.

San Paulyje keliauninkus globojo A. ir I. Valavičiai.

Rio de Janeiro pasitiko LB pirm. dr. A. Gaulia ir gausus būrys tautiečių. Čia pat aerodrome įvyko interviu su Jornal do Brasil ir Oda laikraščių reporteriais, o vakare susitikimas su lietuviu Dubausko namuose. Birželio 6 d., kun. Mečio Valiukevičiaus lydimi, jie atsilankė pas I-jo Rajono komendantą gen. Milton T. Desouza, kuriam už palankumą lietuviams buvo įteiktas Mindaugo medalis.

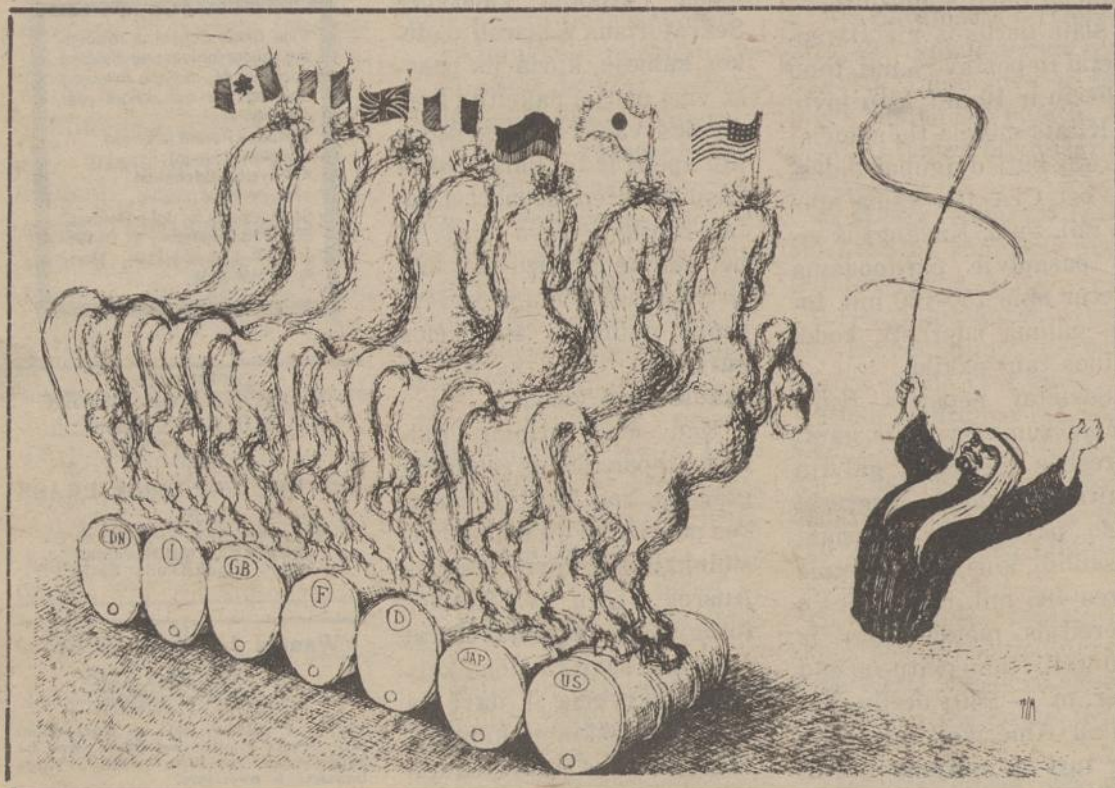
Birželio 7 d. atsirado Uruvajaus sostinėje Montevideo. Pasitiko Urugvajaus Lietuvių Kultūros D-jos (ULKD) pirm. S. Goda su žmona, kun. J. Giedrys ir R. Mačanskas. Vakare įvyko priėmimas ULKD namuose, kur dalyvavo šimtinė lietuvių. S. Kudirka davė interviu Eldia laikraščiui ir TV 3 kanalui. Birželio 9 d. S. Kudirka kalbėjo Baisiojo birželio įvykių minėjime, o kitą dieną dalyvavo 50 metų imigracijos šventėje. Vainikus padėjo prie gen. Artigas paminklo ir Lietuvos Respublikos aikštėje.

Pagrindinė minėjimo programa įvyko Montevideo uoste. Čia labai gražiai pasirodė lietuvių tautinių šokių grupės - Ažuolynas ir Rintukai. Grojo karo laivyno paradinis orkestras. Dalyvavo 4000 žmonių. Šį minėjimą suorganizavo Vytautas Dorelis ir Antanas Gudynas, o šokių grupėms vadovavo dr. A. Stanevičius ir A. Sleinyas.

ARGENTINA

Birželio 11 d. S. Kudirka ir R. Kasparas pasiekė Argentinos sostinę Buenos Aires. Pasitiko ALOST pirm. Raul Stalioraitis, vicepirm. Julius Mi

(Nukelta į 6 psl.)

Taip L'Express karikatūristas vaizduoja naftos krizę.

SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

Carterio reklaminis užsidarymas David stovykloje. — Diskusijos dėl SALT II sutarties. — Ar sovietai sutiks su jos pakeitimais? — Blogas derlius Sovietijoje. — Vokiečiai apie kard. Steponavičių.

Šias eilutes rašant prezidentas Carteris jau buvo išsėdėjęs Camp David visą savaitę, dairdamasis išeities energijos krizėje. Ta proga buvo išeikvota nemažai benzino skraidinant helikopteriais iš Washingtono į Camp David įvairiausias asmenybes, kurių daugumas negalėjo niekuo padėti, ką galime buvo iš anksto numatyti. Už tat daug stebėtojų tai laikė reklamos triuku, kuris priverstų žmones daugiau dėmesio kreipti į būsimą Carterio kalbą, o kongresą priimti jo būsimus pasiūlymus. Savo energijos šefo Schlesingerio ir Izdo Sekretoriaus Blumenthalio pasiūlymą tuojau baigti benzino kainų kontrolę, Carteris atmetė, nes tuo atveju eilės prie benzino parduotuvų išnyktų, bet kainos pakiltų galbūt iki 1.50 dolerio, kas savo keliu paspartintų infliaciją. Nuo to atsiskaičius, vienintelė išeitis palengvinti benzino rinkos situaciją yra įmonių jam gaminti iš anglių statymas. Laukiama, kad tai Carteris ir pasiūlys, skiriant bilijoną ar kai kurių teigimu net tris bilijonus iš valstybės izdo, ką atstovų rūmai jau seniai svarsto.

Sėdėdamas Camp David Carteris iš dalies nukreipė visuomenės dėmesį nuo senato užsienio komisijoje prasidėjusio liudininku apklausinėjimo SALT II ratifikacijos klausimu. Čia užsienio ir gynybos sekretoriai pabrėžė, kad tos sutarties neratifikavimas priverstų daugiau lėšų skirti ginklavimosi reikalams. Klausimas labai opus, kada bilijonus norima skirti sintetiniam skysto kuro gaminimui. Pensijon pasitraukęs (ir žadąs į politiką įsitraukti) buv. Nato vyr. vadas gen. Haig, kalbėdamas su NEWSWEEK'o Arnaud de Borchgrave aiškino, kad jis daugiausiai nepatenkintas sutartį lydinčiu protokolu, pagal kurį JAV per ateinančius tris metus įsipareigojo nesidalinti žiniomis apie skraidančias bombas (cruise missiles) su savo sąjungininkais Europoje. Dėl to, kad tokie susitarimai paprastai būna pratęsimai. Didesnių lėšų ginklavimuisi be SALT II sutarties skirimas Haigui nedarė didelio įspūdžio. Visu pirma, jei papildomi bilijonai dolerių būtų reikalingi lygsvarai su sovietais išlaikyti, jie tikrai būtų verti išleidimo. Sovietai jau da-

bar išleidžia 13 ar 14% visų savo tautinių pajamų (GNP), tuo tarpu JAV tik 5% t. y. sovietams jau būtų sunku daugiau skirti karo reikalams, o JAV 1% daugiau tiems reikalams galėtų daug padėti.

Tuo tarpu kitas atsistatydinęs generolas leitenantas Edward Rowny, atstovavęs JAV štabų viršininkus Ženevos derybose, privedusiose prie SALT II pasirašymo, aiškina, kad bloga sutartis yra blogiau negu nesutarimas iš viso. Štabų viršininkai pastatė tai sutarčiai tris sąlygas: kad ji užtikrintų lygybę, kad ji saugotų ir JAV sąjungininkų interesus, ir kad jos vykdymą galima būtų patikrinti. Jo nuomone — ir dėlto jis iš protesto atsistatydino — sutartis negarantuojama nei vieno tų trijų reikalavimų. Rowny tiki, kad jei senatas sutarties neratifikuoję, sovietai vis dėlto sutiktų vėl derėtis, nes tai būtų jų pačių interese. Jis, kaip Haigas, mano, kad sovietai daugiau ginklavimui jau negali skirti. Per paskutinius tris dešimtmečius, jei sovietai kur nusileidę, tai tik dėlto, kad JAV turėjo atominę persvarą. Jei SALT II tą persvarą perleidžia sovietams, kas turės nusileisti sekančiam dešimtmetyje?

Ar sovietai padarytų kokių nuolaidų, jei senatas būtų atsisakytų ratifikuoti SALT II sutartį ar ją ratifikuoję su tam tikrom sąlygom? Tą klausimą Maskvoje aiškino senato demokratų daugumos vadas sen. Robert Byrd, susitikęs ir su pačiu Brežnevu Jaltoje. Sovietai, žinoma, aiškina, kad tuo atveju prasidės ginklavimosi lenktynes ir šaltasis karas. Yra pavyzdžių iš netolimos praeities, kad jie laikėsi savo priimtos linijos, nors lankstumas jiems būtų daugiau padėjęs, pvz. santykiuose su Japonija, kuriuos gadina jų atsisakymas grąžinti keletą salelių, pagrobtų antro pasaulinio karo pabaigoje, ar laikysenoje komunistinės Kinijos atveju. Byrdas aiškino Brežnevui, kad grąšiniai senatui greičiau prives prie pakeitimų negu ratifikavimo be sąlygų, už tat "liepsnanga retorika gali pasiekti priešingų norimiems rezultatams". Brežnevo atsakymas buvęs tik iš dalies patenkinamas (partly reasurring).

Tuo tarpu pačioje Sovietijoje pakeltos kainos eilei prekių. Jų tarpe ir mažam LADA automobiliui, kuris dabar kaštuos apie 8.000 rublių t. y. beveik 12.000 dolerių, kas reiškia, kad jam įsigyti reikalingas bent keturių metų visas vidutinio darbininko uždarbis. Beveik 50% pabrango papuošalai ir net kilimai, 30% baldai. Benzinas jau pereinamais metais buvo dvigubai pabrangintas. Dabar 35% buvo pabrangintos automobilių dalys ir aptarnavimas bei taisymas, už kurį jau seniai reikia dar pridėti 'ekstra'. Gandai apie kainų pakėlimą pasklido dar prieš oficialų pranešimą: prie Maskvos parduotuvų stovėjo didžiausios eilės.

Kaip sužinoti apie būsimą Sovietijos derlių — klausia londoniškis The Economist ir atsako: a) per šnipus ar satelitus ir b) iš Chicagos grūdų biržos, kuri savo keliu gauna žinias iš JAV žemės ūkio Departamento ir CIA.

Chicagos rinka šiuo metu labai gyva. Už kviečius ilgą laiką čia buvo prašoma \$3.15 už bušelį. Balandžio pabaigoje kainos staiga pradėjo kilti ir birželio 22 dieną pasiekė 4.83, vėliau krito 50 centų, bet dabar vėl kyla.

Pereitais metais Sovietija turėjo 237 mil. tonų javų derlių, šiais metais tikėjosi 227 m. tonų, tačiau tam sukliudė lietingas ruduo, šalta žiema ir potvyniai pavasarį, ypač Dono ir Volgos rajonuose. Prieš mėn. Agrikultūros departamentas vertino būsimą derlių tarp 170—210 mil. tonų. Vėliau tie skaičiai buvo sumažinti.

Šiais derliaus metais sovietai importavo 5 mil. tonų kviečių ir 10 mil. kitų javų. Kitais metais tie skaičiai turėtų būti dvigubai didesni, bet CIA jau kalba apie 35 mil. tonų. Kadangi iš viso pasaulyje parduodama svetur apie 150-160 mil. tonų, galima suprasti, kodėl kainos taip pakilo.

Sovietai nepatirs bado, tačiau sumažės viltis gauti geresnės mėsos iš galvijų maitintų grūdais. Negresia bado pavojus ir likusiam pasauliui, kuris šiais metais turės 405 mil. tonų kviečių (pereitais metais 435) ir 710 mil. tonų kitų grūdų (per. m. — 740) derlių. Pagaliau Amerikos fermeriai dar turi 20 milijonų akrių nedirbamos žemės, kurią galėtų greitai apseiti. Iš blo-

■ Iš kitos pusės

Vytautas Alantas kalbėdamas apie Amerikos lietuvių kraitį Lietuvai (žiūr. Dirvos 25 Nr. birželio 21 d.) teigė, kad išeivijos paramą tėvynei reikia skaičiuoti milijonais dolerių. Gaila, kad jis nepaminėjo ir kitos pusės tos dosnios akcijos. Apie ją rašė kanauninkas F. Kemėšis, entuziastingas Amerikos lietuvių veikėjas, vėliau ekonomijos profesorius Dotnuvos žemės ūkio Akademijoje, 1928 metais pasirodžiusioje knygoje "Pirmasis Nepriklausomos Lietuvos Dešimtmetis". Jis teigė:

"Pirmas p. Jonas ž. pradėjo organizuoti žemės Banką. Idėja buvo labai populiari. Jis surinko apie 100.000 dolerių... Netrukus katalikų ir tautininkų vadai susidėję užmezgė Lietuvos Atstatymo bendrovę. Šiai pasisekė net ligi 600 tūkstančių kapitalo suorganizuoti. Sekėsi organizuoti kapitalą ir Lietuvos Pramonės bendrovei, ir Rūbo bendrovei ir daugeliui kitų bendrovių, kurios sukėlė kelis milijonus dolerių kapitalo su geriausiomis savo narių viltimis ir norais Lietuvai padėti ir savo santaupas naudingai suvartoti. Šiandien ir tų milijonų tik skaudus atsiminimas liko. Pražudė juos iniciatorių nesugebėjimas ir neprityrimas, o kartais ir bloga valia. Nebuvo iš pradžių ir Lietuvoje pageidaujamos moralinės ir juridinės paramos... Gal dar didesnė nelaimė laukė Lietuvoje daugelio pasiryžusių grįžti į Lietuvą, norinčių čia apsigyventi. Valiutų kritimo laikais jų dauguma iškeitė dolerius į bevečius popieriukus; tie, kurie žemės ieškojo pirkti, prie jos nebuvo prileisti; kurie kibo į prekybą ar pramonę, beveik visai nudegė dėl vietos sąlygų nepažinimo. Visi šie pokariniai nukentėjęliai ir idealizmo aukos, kurie tik galėjo, spruko atgal į Ameriką; nebeturėjusieji iš ko grįžti (buvo nemaža ir tokių), vargą vargsta sykiu su kitais. Tačiau buvo ir tokių, kurie prasimušė, vargus nugalėjo ir įsigalėjo. O anie, kurie grįžo tuščiomis kišenėmis ir apviltomis širdimis į Ameriką, suprantama, negali Lietuvos nei laiminti, nei girti."

Pamoka iš to tokia, kad idealizmas blogai maišosi su bizniu, gerus norus turi lydėti žinojimas, o daugiausiai laimėjo tie, kurie nieko sau atgal nesitikėjo. Tie bent žino, kad paaukoko.

rodanti lietuvių emigrantų "ELTAPRESS". Vatikano stebėtojai samprotauja, kad popiežius šiuo metu nenori gadinti santykių su komunistiniu pasauliu ir laukia patogesnio laiko Steponavičiaus pakėlimą į kardinolus oficialiam paskelbimui. Šiuo metu yra 135 kardinolai, kurių 15 yra senesni negu 80 metų ir už tat negali dalyvauti popiežiaus rinkimuose. Dabar oficialiai naujai pakeltų kardinolų tarpe yra 5 italai, du lenkai ir po vieną japoną, meksikoną, kanadietį, vietnamietį, prancūzą ir Jamaikos pilietį.

Ar iš tikro kun. Steponavičius pakeltas į kardinolus? Šiuo klausimu DIE WELT Romos korespondentas Friedrich Meichsner rašo, kad tokia prielaida buvo patvirtinta pakelto į kardinolus Vatikano Valstybės Sekretoriaus Casaroli padėkos kalboje, kurią jis pasakė visų naujai pakeltų į kardinolus vardu: "Mes negalim apeiti ir to, kurio vardą Jūsų šventenybė nori slapta išlaikyti savo širdyje, bet galime įsivaizduoti, kad jis ypatingu būdu reprezentuoja nūdienės Bažnyčios garbingą, bet kartu ir skausmingą veidą".

Kad čia turimas galvoje Steponavičius remiama gandai, kad Wojtyla išrinkus popiežium du lenkų dvasininkai jam davė Vilniaus Aušros Vartų šv. Panelės fotografiją. Popiežius už tai nusiėmęs savo raudoną kardinolo skrybėlę ir davė ją tiems dvasiškiams kaip dovaną Vilniaus Arkivyskupijai. Anot Meichsnerio taip bent paskelbė Romoje pasi-

Pine Ridge School, a residential school for learning disabled adolescents, has the following openings for the school year 1979-80.

- House Parent (married couple, live-in)
- Physical Education Supervisor (live-in)

Send resume to: John Holmes, Box 138, Williston, Vt 05495 or call 802-434-2161, Mon-Fri, 10AM-2PM

(28-30)

EXPERIENCED
MACHINE REPAIRMEN
O. D. GRINDERS
PIPEFITTERS
APPLY
REVERE COPPER & BRASS
INC.
5851 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH. 48209
An Equal Opportunity Employer (24-30)

Wanted 1st Class Skilled
LATHE HANDS
MILL HANDS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. And be experienced in form work. Fringe benefits & overtime.

313-365-4260

(20-28)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PREKYBA TAUTOMIS

Lietuvos pagrindžio laikraštis "Aušra" (Nr. 14), neseniai pasiekęs vakarus, štai kaip rašo apie birželio trėmimus ir sukilimą.

Rusai komunistai plačiausiai skelbiasi tikraisiais humanistais, pavergtų tautų globėjais, kovotojais prieš karus ir vergiją...

Ir šit Hitleris su savo naciais pasiūlo Stalinui tokį sandėrį:

tegul komunistai jam duoda leidimą pavergti lenkus, o už tai Hitleris rusams leis pavergti: Lietuvą, Latviją, Estiją, Suomiją ir Besarabiją:

Už Lietuvos Užnemunę rusai Hitleriui dar primokės 7 milijonus dolerių;

Hitleris rusam atiduos puses sumuštos Lenkijos;

rusai Hitleriui savo traukiniais pristatys į Vokietiją tūkstančius tonų javų, grąžins tuos vokiečius komunistus, kurie pabėgo nuo Hitlerio iš Vokietijos, ir tuos rusų šnipus, kuriuos rusai komunistai mainais gavo iš Hitlerio kalėjimų.

Rusai tą pasiūlymą priėmė. Sutartis buvo pasirašyta Molotovo ir Ribentropo.

Šios sutarties vokiečių egzempliorius rastas Hitlerio archyve ir Vakaruose plačiausiai paskelbtas.

Komunistai savo egzempliorių rūpestingai slepia Kremliaus archyvuose. Kada nors ir jis bus iškeltas aikštėn rusų komunistų gėdai ir bėdai.

Minėtose srityse apie 40 mil. žmonių. Jie visi buvo atiduoti areštams, tardymams, kankinimams, trėmimams, kalėjimams, žudynėms... Jų turtas bus išplėstas, o gyvenimas ir šeimos sugriautos. Neteisybes, ašaras, kraują kentės milijonai visai nekaltų tik dėl to, kad jie ne vokiečiai, ne naciai, ne komunistai. Bus net prievartaujami, žudomi, kad taptų komunistais, naciais. Tai didžiulio masto vergų prekyba.

Šit tau pavergtų tautų vaduotojai, taikos apaštalai!

Hitleris ėmė skubiai rengtis į karą su lenkais.

Rusai šoko sudarinėti su

nupirktomis valstybėmis "humaniškausias", "draugiškiausias" sutartis: nepuolimo, teritorijos neliečiamumo, nesikišimo į vidaus reikalus, draugystės, savitarpio pagalbos, kultūrinių mainų...

Visos sutartys buvo komunistų baisi klasta.

Kai Hitleris užpuolė Lenkiją ir išžudė tūkstančius lenkų jaunimo, rusai komunistai, sulaužę anas visas sutartis, pavergė Lietuvą, Latviją, Estiją, Besarabiją.

Baisiu karu puolę Suomiją, neįstengė jos pavergti, tik, atsiplėšę gabaliuką prie Leningrado, šiek tiek pakirto suomių tautos laisvę.

Anot "Tiesos", okupacijos metu Lietuvoje komunistų buvo tik 800. Tai daugiausia vietiniai rusai-kolonistai ir žydai, labai laukę rusų.

Lietuviai labai brangino savo laisvę, nes ją iš bolševikų buvo atkovoję kruvinomis kovomis. Komunistais baisesjosi. Rusų komunistų invaziją panašiai išgyveno, kaip čekai 1968 metais.

Komunistai, pavargę Lietuvą, ūkininkus apkrovė nepakeliamomis duoklėmis. Ūkininkai ne vienas iššlavė aruodus duoklei. Okupantai grūdus pylė į vagonus ir vežė Hitleriui į Vokietiją. Paskutiniai ešelonai į Vokietiją įvažiavo vakare prieš karą, kuris prasidėjo ryte pusę keturių.

Ūkininkus, negalėjusius išsimokėti duoklės, griebė į kalėjimus, grūdo į lagerius, sakysim, į Pravieniškis; kai kuriuos nukankino vietoje. Į kalėjimus kišo net šeimų motinas. Ir to, kurs čia rašo, motutę du kartus buvo uždarę į kalėjimą. Ji sakė komunistams: "Išleiskite! Be manęs niekas iš mūsų namiškių negalės jums suieškoti javų." Ją išleido. Vieną ir kitą kartą per naktį traukinėliu ji nuvyko pas pažįstamą, gavo paskolos, turguje pirko javų ir pavakare nuvežė duoklę.

Hitleriui užpuolus, rusai nusiuntė tanką į Pravieniškis, kur jis išguldė visus kalinius, net aptarnaujantį personalą, net ir šunį!

TIEMS, KURIE NEGALI ATSIKVIESTI ARTIMŲJŲ IŠ LIETUVOS

JAV Kongreso komisija Europos saugumo ir bendradarbiavimo reikalams ruošia sąrašą asmenų, kurių Amerikoje gyvenantieji asmenys negali atsikviesti apsilankymui ar nuolatiniam apsigyvenimui iš Varšuvos pakto valstybių. Toks sąrašas jau buvo sudarytas

Tūkstančiai kalinių buvo iššaudyti Baltarusijoje (Červenė).

Staiga pradėjo dingti žmonės. Būdavo, išvažiuos kas nors į kelionę ar išeis į miestą — ir dingsta, lyg būtų kiaurai žemę prasmeję! Namiškiai veltui visur ieško. Komunistai kažkur juos įkišdavę, nugalabydavę. Niekas nebuvo tikras, kad nebus pagrobtas.

Pirmosios didelės gaudynės buvo 1941 birželio pradžioje. Viskas prirengta slapta. Jokio tardymo, jokio teismo. Niekam neleista teisintis. Niekam neleistą nors kiek pasirengti. Visų kaltė viena: šie žmonės — lietuviai, tautos ir valstybės visuomeninio, kultūrinio gyvenimo vadai, tarnautojai, ypač aukštųjų mokyklų jaunimas.

Jeigu jie būtų pasilikę tėvynėje, būtų buvę laisvės nešėjai, atrama prieš būsimąjį rusinimą, pasipriešinimų organizatoriai.

Vidurnaktyje, pačiame įmygyje, "vyresnieji lietuvių tautos broliai", apsiginklavę, su plėšikų ir galvažudžių žiaurumu iš lovų ištraukė 30 tūkstančių lietuvių! Jų tarpe buvo vos gimusių kūdikių, vos pagimdžiusių motinų, ligonių, šimtamečių senelių, tik ką susituokusių jaunuolių... Šitiek nekaltų žmonių staiga užkalė šaltuose gyvulinuose vagonuose be valgio, be vandens, be medicinos pagalbos, be gryno oro, nes vyrai, moterys, berniukai, mergaitės, sveiki, ligoniai ir mirę kelyje...

Per pirmąjį vežimą vyrai buvo atskirti nuo moterų — jie buvo paskirti išžudyti žiauriausiomis priemonėmis. Žuvo daug vaikučių ir moterų. Tada žuvo ir įžymusis Jonas Dovydaitis. Išvežtųjų turtas buvo išgrobstytas.

Ir staiga — karas! Hitlerio armijos žaibiškai puolė ir mušė rusus.

Lietuviams karas sugaudė išsigelbėjimo varpais. Staiga sukilo visa tauta.

Rusų armijoms masiškai bėgant, Kauno rotušės bokšte suplevėsavo Lietuvos vėliava, o radijas paskelbė, kad vėl atkurama Lietuvos valstybė.

Rusų daliniai, tuojau apsupę rotušę, sučiupo drąsųjį berniuką, kuris iškėlė vėliavą, išvežė už Kauno ir sušaudė.

Lietuvos laisvę vėl užgniaužė vokiečiai.

1977 m. spalio mėnesį, dabar ji norima patikrinti ir papildyti pagal dabartinę padėtį. Tuo reikalu komisijos pirmininkas kongresmanas Dante B. Fascell kreipėsi į Amerikos Lietuvių Tarybą, prašydamas tikslų informacijų apie lietuvius.

Visi lietuviai, kurie turi sunkumų atsikviesti savo artimuosius iš Lietuvos, prašomi tuojau atsiųsti šias informacijas:

1. Prašytojo vardas, pavardė ir adresas.

2. Kada buvo pirmą kartą pasiūstas iškvietimas, kiek kartų iš viso buvo siūsti iškvietimai ir kada paskutinį kartą buvo atmetas prašymas išvažiuoti.

3. Pažymėti, kuriuo tikslu kviečiama: apsilankymui, šeimos suvienijimui, vedyboms ar šiaip emigracijai. Jei kviečiamas šeimos narys apsilankymui ar nuolatiniam apsigyvenimui, reikia pažymėti kviečiančių giminių vardus, pavardes, adresus ir giminyntę.

Jei kviečiama vedyboms, reikia duoti kviečiančio sužadėtinio vardą, pavardę ir adresą.

Jeigu siekiama emigracijos dėl kitų priežasčių, reikia nurodyti tas priežastis (politinės, tautinės, religinės ir t. p.) ir pažymėti kraštą, į kurį kviečiamasis nori emigruoti.

Jeigu yra kokių kitų faktų ryšium su kvietimu, reikia taip pat pažymėti. Pvz. jeigu kviečiamasis susilaukia kokių nors sunkumų, jeigu yra priežasčių, dėl kurių išvažiavimas turi įvykti be atidėliojimo ir t. p.

Visas šias informacijas siūsti tuojau adresu: Lithuanian American Council, 2606 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629. Jei yra kokių neaiškumų, galima pasiteirauti telefonu (312) 778-6900 tarp 9 ir 2 val. p. Jei po pasiūsto Altai pranešimo įvyktų kokių pasikeitimų su iškvietimais, prašome tuojau, ne vėliau rugpjūčio 15 d., vėl pranešti Altai.

Šis bei tas

SKIRPSTAS

Anapus uždangos spauda labai tiksliai kontroliuojama, tad iš to, kas ir kaip įdėta (arba ko neįdėta), galima spręsti partinės krypties taikinius bei užmojus. Pvz. Pergalės nr. 5 uolusis išėivijos apžvalgomą pareigūnas V. Kazakevičius "ima atskaiton" mūsų lituanistines mokyklas. Reiškia, kad į šią gana jautrią vietą atsikreipė okupanto smogianti akis. Mums akyly tai laiku pajusti ir neleisti mūsų jaunimo tautinio ugdymo drumsti. Štai, koki nuodingi perlai beriami mūsų idealistų mokytojų darbo adresu:

— Neteisingas literatūros ir apskritai kultūros aiškinimas vaikams taip nepadedą stiprinti lietuviškumo dvasios... konservatyvumas ir visa aplinka neskatina gilinti liuanistinių žinių, nežadina potraukio tėvų kraštui... Šeštadieninis vaikų švietimas yra reakcingų politikierių rankose, ypatingos įtakos jam turi konservatyvūs klerikalai."

Čia pat, žinoma, skatinama naudotis "knygomis iš Lietuvos" ir grubiai koneveikiama mūsų spauda, nurodanti okupanto leidinių netinkamumą mūsų mokyklai, nes laisvos išėivijos ir maskvinės partijos švietimo tikslai iš esmės visai skirtingi.

• Vasaros atostogose daug kas mūsų via Maskva lankosi tėvynėj. Išėivija paprastai piktinasi tais, kurie, ten buvodami (arba ir grįžę laisvėn), pasiduoda svetimos valdžios įtaigai ir šališkai išgria okupanto parodytą išorinį fasadą, o pražiūri tikrąją pavergto lietuvio realybę. Tuo klausimu teisingai išsitarė diplomatas St. Lozoraitis jr., atstovaująs Lietuvai prie šv. Sosto Vatikane:

— Šiandieną žmonės užsienyje turi atkreipti dėmesį į pagrindinės spaudos reiškiamą valią, reiškiamą balsą. Jeigu jie neatkreipia dėmesio, tai jie atsistoja kitoje, taip sakant, barikados pusėje ir tuo būdu mūsų rezistenciją pasunkina (Dirva, nr. 21).

• Visi Rytų Europos katalikai pergyveno didį entuziazmą popiežiui lankantis Lenkijoje, kur devynios dienos praėjo nepaprastu sujudimu — pamaldose dalyvavo šimtą tūkstantinės minios, skambėjo džiaugsmingos giesmės... To istorinio įvykio nepajėgė sutrukdyti komunistų antireliginė strategija nei toli siekiančios Kremliaus letenos. Jonas Paulius II yra ne tik religinis autoritetas, bet ir gilaus išsilavinimo, gyvenimiškų patyrimų bei didelės išminties žmogus. Pamoksluose jis paskleidė daug svarbių ir dabarties tikrovei reikšmingų minčių. Tarp kitų ir tokia jo taikliai ištarta mintis, lenkams aktuali ir reikalinga, neužmirština: KELIAS Į KRISTŲ YRA LABAI ILGAS...

• Taigi, ne tik popiežių dailiai pagerbti ir juo didžiutis, bet lenkams verta ir Kristaus keliu pažengti aukštyn. Vienas svarbiųjų sakramentų — atgaila. Tik prisipažįstant klydus ir atitaisant skriaudas tegalima artėti į Kristų... Todėl laikas atgailoti už Pilsudskio-Želigovskio suktybę, grobian svetimą sostinę ir platų kraštą. Laikas išpažinti kenksmingus žygius prieš šiaurinį kaimyną, kuris jiems nieku nenusikalto. Taip pat reikia liautis antikrikščioniškai elgtis: ligi šiol lenkai neleidžia lietuviams jų pačių statytoj Seinų katedroj sava kalba Dievą garbinti... Gana jau ir Vilnių savintis, kuris šimtus metų buvo mūsų sostinė, gana savintis ir mūsų universitetą, per 400 metų skleidusį šviesą Europai iš Lietuvos... Kristaus mokslas įsako: Negeisk jokio daikto, kuris priklauso tavo artimui...

Diplomatijos paraštėje (113)

Vaclovas Sidzikauskas

Vatikano atšalimas

Po Europos Tarybos sesijos iš Strasburgo dažniausia vykdamome į Paryžių, kur posėdžiaudavome su PET delegacija, lankydavomės UR miniterijoje, matydavomės su parlamentariais ir spaudos atstovais Suminėtini šie, mano atmintyje istrigę, faktai:

Trijų delegacija - Korbonskis, Visoianu ir aš - buvome priimti Prancūzijos parlamento p-ko Jacques Chaban-Delmas, netrukus po to de Gaulle paskirto Prancūzijos min. pirmininku. Tai gražios išvaizdos dar jaunas vyras, pasižymėjęs rezistencijoje prieš Hitlerio okupaciją. Mus pasveikinęs jis padarė tokį įvadą į

mūsų pasikalbėjimą: 'Aš turiu tris vaikus, kuriems kiekvieną rytą sakau: 'Vaikai, dėkokite Apvaizdai, kad jūs gimėte ir augate laisvam krašte. Neužmirškite tų 100 milijonų europiečių, kurie yra priversti gyventi sovietinėj priespaudoj. Kaip matote, jūsų kraštų padėtį aš gerai suprantu, bet pasakykite kaip mes galėtume jums padėti, nes be jėgos pavartojimo sovietai iš jūsų kraštų nepasitrauks, o karo niekas nenori.'

Mes pabrėžėme, kad karo nenorim ir mes, nei mūsų tautos, nes karai dažniausiai iškelia daugiau problemų, negu ju išsprendžia. Yra visa gama taikių priemonių, kurios, atsirėmusios į mūsų tautų rezistenciją ir laisvės troškimą, ilgainiui turės privesti prie jų išsilaisvinimo. Tas priemonės mes išvardinome: mūsų problemų kelimas tarptautinėse institucijose ir organizacijose, kaip kad Jungtinės Tautos, NATO, Tarpparlamentinė Unija, Europos Taryba ir kt.; betarpinės diplomatinės pertracijos su Sovietų Sąjungos vyriausybe, vieši pareiškimai ir pan.

Kitas mūsų pasikalbėjimas vyko su Prancūzijos parlamento URaik. Komisijos pirmininku Maurice Schuman'u, su kuriuo buvome pažįstami iš mūsų pirmesnių apsilankymų Paryžiuje ir iš Strasburgo; jis vėliau eilė metų buvo Prancūzijos UR ministeriu. Mus šilintai priėmęs ir suglaustai paryškinęs savo pažiūrą į Vidurio ir Rytų Europos problemą, žiūrėdamas į mane jis pasakė: 'Ypatingas mūsų dėmesys turėtų būti kreipiamas į Baltijos valstybes, kurios yra žymiai sunkesnėje ir pavojingesnėje padėty, net negu vadinamos satelitinės valstybės. Sakykite tačiau, kaip ir kuo mes galėtume jums padėti parlamentinėje plotmėje, kuri šiandien man yra prieinama?' Atsakydamas aš jam pasiūliau pasekti JAV kongreso pavyzdį, kuris mus remia rezoliucijomis, Pavergtųjų Tautų Savaitės paskelbimu, tyrimais - Kersteno Komitetas, apklausinėjimai (hearings), kalbomis iš Kongreso tribūnos, mūsų memorandumų ir pareiškimų išspausdinimu - Congressional Records (Kongreso protokoluose) ir t.t. ir t.t. Maurice Schuman'is tai pastebėjo, kad Prancūzijos parlamento konstitucinė padėtis žymiai skiriasi nuo JAV Kongreso padėties, kad Prancūzijos parlamento kompetencija yra griežtai legislatyvinė, kad jam nevalia priimti 'sens resolutions', bet jis pažadėjo turėti galvoje tai, ką aš jam pasakiau.

Per kitą mūsų lankymąsi Paryžiuje, Visoianu ir mane priėmė Prancūzijos senato pirmininkas Poher, kandidatas į Prancūzijos prezidentus. Jis sakėsi pirmoj eilėj norėtų sužinoti, kam tikrumoje mudu atstovaujame: savoms tautoms, kurios yra gyvos savuose kraštuose, kad ir sunkiose sąlygose kuria, daro pažangą, eina su gyvenimu ir yra veikiamos istorinio visuotinio proceso, kuris atsispindi jų politinėse aspira-

cijose, ar tik mūsų tautų emigracijas, kurios, kaip pav. rusų emigracija po bolševikinės reboliucijos, yra sustingusios, atgyvenusiose koncepcijose - 'nieko neužmiršo ir nieko neišmoko'. Po ilgesnio pasikalbėjimo ir išsiaiškinimo, senatorius Poher su dideliu pasitenkinimu pareiškė mudviems savo įsitikinimą, kad mudu eina va kartu su gyvenimu ir tikrai atstovaujame savoms tautoms krašte, išėivijoj ir tremtyje, ir reiškia jų tikruosius siekimus. Po to mums buvo nesunku susiprasti visais mums rūpimais klausimais. Išsiskyrėme draugais. Prieš atsiveikimą Poher mums parodė Senato posėdžių salę, parodė vietas kur sėdėjo Prancūzijos istoriniai asmenys, taip pat ir kitas senato įžymybes. Prof. Jurgis Baltrušaitis mane suvedė su jo mokyklos ir prancūzų tautos laikų rezistencijos draugais - kaip kad Jacques Baumele, Jacques Soustelle, Jacques Gruber ir kitais, kurių neviensas mano vizito metu turėjo svarbias pozicijas de Gaulle vyriausybėje. Vieno mano buvimo Paryžiuje metu Amerikos ambasadorium vyko kultūrinė paroda, kurios metu prof. J. Baltrušaitis mane supažindino su Amerikos ambasadorium Charles Bohlen, kuris prieš tai buvo buvęs JAV ambasadorium Maskvoje ir artimai draugavo su Lietuvos pasiuntiniu Jurgiu Baltrušaičiu. Jis gerai žinojo Lietuvos problemą, kurią čia pat palietėme nors ir trumpame pasikalbėjime, pasiteiravo apie mano misiją ir su manim nusifotografavo.

Be prof. Jurgio Baltrušaičio man svarbi atrama Paryžiuje buvo dr. Stasys Bačkis, kurį laiką ejęs Lietuvos diplomatinio atstovo pareigas, taip pat pulk. J. Lanskoronskis, buvęs Lietuvos karo attachė Paryžiuje, min. E. Turauskas, kelėta metų iš eilės vadovavęs PET delegatūrai Paryžiuje, Antanas Liutkus ir kiti lietuviai. Paryžiuje buvo aiškiai jaučiami nepriklausomybės laikais viltingai užsimezgsių politinių ir kultūrinių santykių su prancūzais atodūsiai.

Iš Paryžiaus, kad ir ne kiekvieną sykį, skrisdavome į Romą, kur mūsų laukė du taikiniai: Vatikanas ir Italijos valdžia. Vizitus Vatikane išrūpindavo Lietuvos pasiuntinys prieš Sventojo Sosto sekretorius Stasys Lozoraitis, jr. Jis turi igimtų diplomatinių savybių, gerai žino diplomatinį ritualą, turi sveiką politinę išvalga, gražią išvaizdą ir malonų santykiavimo su žmonėmis būdą. Vienais metais Vatikane lankiausi drauge su dr. V. Masenu, latviu, kuris tais metais buvo PET pirmininku. Maloniai buvome nustebinti, kai į salioną, kuriame mudu laukėva, atėjo aukštas Vatikano valstybės sekretariato pareigūnas nešinas byla, ant kurios didelėmis raidėmis buvo užrašyta 'Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėja', itališkai. Mudu ir mums tą audienciją išrūpinęs S. Lozoraitis, jr. laikėme tai geru ženklu, rodančiu didėjančią bendros egzilų

V. Sidzikauskas su JAV ambasadorium Bohlenu Paryžiuje.

organizacijos reikšmę. Mudu pavaizdavome Katalikų Bažnyčios padėtį Sovietų pavergtuose kraštuose, ypač Baltijos valstybėse, prašėme perduoti popiežiui mūsų prašymą remti mūsų tautų pastangas išsilaisvinti, nes tik politinės laisvės sąlygose Bažnyčia gali atlikti savo misiją. Taip pat prašėme, kad Popiežius tinkamomis progomis ir viešai kreiptų pasaulio dėmesį į persekiojamą Bažnyčią ir tikinčiuosius Sovietų pavergtoje Europos dalyje. Visa tai mudviem buvo pažadėta ...

Beveik kiekvienais metais lankiausi Vatikane su PET delegacija, ar vienas, keldamas tuos pačius mums rūpimus klausimus. Kai Vatikanas degradavo Lietuvos nepaprastą pasiuntinį ir igaliotą ministrį prie Sventojo Sosto Stasį Girdvainį į 'Gerente del Affari' - reikalų vedėją - ir iš diplomatinio sąrašo išbraukė pasiuntinys sekretorių, apsilankiau pas arkivyskupą Samore, kurį pažinojau iš tų laikų, kai jis buvo popiežiaus nunciatūroje Kaune. Įtikinėjau jį - ir regimai įtikinau, kad bent pasiuntinys sekretoriaus statusas būtų atstatytas. Žinau, kad tuo reikalu pa našius žygius darė ir kiti lietuviai.

Kaipo PET Seimo delegacija paskutinį sykį Romoje lankėmės 1970 metais. Mūsų vizito reikalus Vatikane, kaip paprastai, tvarkė S. Lozoraitis jr. Jam pavyko mums išrūpinti dalyvavimą bendroje popiežiaus audiencijoje Sv. Petro bazilikoje. Mums buvo rezervuotos tikrai geros vietos, mus tačiau nemaloniai nustebino, kad savo žodyje Sv. Tėvas, išvardinęs toj audiencijoje dalyvavusias grupes, jų tarpe kroatų iš Jugoslavijos ir kažkokią berniukų mokyklą iš Vokietijos, nė žodžiu neužsiminė apie mūsų gana skaitlingą delegaciją, su PET pirmininku dr. J. Lettrich (čekoslovaku) priešakyje. Mūsų laukė dar ir kitas nemalonus nustebimas. Buvo rūpinama mums audiencija pas arkivyskupą Casserolį, Vatikano santykių su komunistų pavergtąja Europos dalimi eks pertu. S. Lozoraitis, jr. mus painformavo, kad kai jis paprastai priimti mūsų delegaciją arkivyskupas Casseroli pareiškęs savo sekretoriui, monsinjorui Monsalvo: 'Recevez vous ces Messieurs!' (Jūs priimkite tuos ponus). Tai sužinojusi mūsų delegacija, žinoma, atsisakė eiti į Vatikaną.

Ši kartą, tačiau, buvo ypač sėkmingas PET delegacijos vizitas Italijos vyriausybės ir

parlamento sferose. Mus priėmė UR viceministeris Pedoni, taip pat dešimt metų išbuvęs karo ministeriu Pacciardi ir visa eilė kitų žymių Italijos politikų. Radome mūsų kraštų padėties supratimą ir gavome pažadą remti mūsų tautų laisvės pastangas, kiek leis sąlygos.

PET delegacijos nariai po tų visų vizitų tuoj apleido Romą. Kelioms dienoms tik aš su žmona Birute palikome Amžinajam Mieste. Viena dieną S. Lozoraitis, jr. man pranešė telefonu, kad Vatikano sferos apgailėstauja aukščiau mano atpasakotą incidentą ir ypač tai, kad PET delegacija galėjusi išsivežti išpūdi, kad Vatikanas yra nedraugingai nusiteikęs mūsų atstovaujama kraštų atžvilgiu. Monsinjoras Monsalvo, kurio pareigos Vatikano sekretariate apima ir Lietuvą, sakė džiaugiasi, kad aš dar tebesu Romoje ir prašė mane jį aplankyti, kad jis turėtų progą paryškinti Vatikano tikrą prielankumą mūsų kraštams. S. Lozoraitis, jr. įtikintas ir jo lydymas, apsilankiau pas monsj. Monsalvo. Mūsų pasikalbėjimas ir Monsalvo man padaryti pareiškimai turėjo tikslą išsklaidyti mūsų abejones ir pragiedrinti mūsų nuotaikas, akivaizdoje Vatikano 'firtu' su sovietų okupuotų kraštų pareigūnais ir su okupacinio režimo pastatyta hierarchija. Tesėdamas pažadą jam, sugrįžęs į New Yorką mūsų pasikalbėjimą referavau PET generaliniam komitetui.

Genocido siautėjimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

buvo išžudyti Čekoslovakijoje, 80.000 Jugoslavijoje. Žurnalas 'Stern' popiežiaus apsilankymo Auschwitzte proga rašė, kad netoli tos vietos buvo lenkų įsteigta 'volksdeuschams' stovykla Lamsdorfe. Į ten suvarytų 8.064 vokiečių, daugiausiai moterų, senelių ir vaikų, stovyklos gydytojo Heinz Esser paliudijimu repatriacijos sulaukė tik apie 1.500.

Vienas žydas, pergyvenęs nacių konclagerį, štai ką pasakojo apie būklę stovyklose vokiečiams:

"Skudurai, kuriais vokiečiai dengėsi, buvo atžymėti svastikom. Jie buvo labai blogai maitinami, su jais buvo nežmoniškai elgiamasi. Vienintelis dalykas, kuris tas stovyklas skyrė nuo vokiečių buvo tas, kad jose trūko SS plataus masto naikinimo sistemos".

Šansas išsilaikyti gyvam tose stovyklose neatrodo buvęs daug didesnis už dabartinių emigrantų iš Vietnamo pergyventi audringas jūras.

Žinoma, galima aiškinti, kad tai buvo atsikersijimo akcija už vokiečių vadų parodytą žiaurumą, kad jie pirmi pradėjo. Iš tikro tačiau žmonijos istorija žino daugiau genocido pavyzdžių. Ji įrodo, kad kas tik įsigydavo neribotos galios, jis anksčiau ar vėliau ja ir pasinaudodavo.

TYPESETTERS WANTED

R. L. White Company has openings for experienced typesetters for full time positions. Applicants must have experience with paper tape punch systems preferably on Mergenthaler NJ-300 and AKI equipment with TTS coding. The Company offers excellent security and complete Company paid benefit package. Starting salary is negotiable.

Direct replies, which will be held in strict confidence, to

R. L. WHITE COMPANY, Inc.
P.O. Box 1103
Louisville, KY 40201
Attn: Don Hess
Equal Opportunity Employer, M/F/H

(28-30)

WANT FITTERS

With layout & burning experience preferred, and be experience in heavy steel fabrication. Have own tools. Full benefits.

CUSTOM FABRICATING CO.
1905 KIENLEN
ST. LOUIS, MO. 63112
314-382-1323

(27-32)

PRO MĒLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

AUTORITETUI PASIDIDINTI

Kadangi su žmogum auga ir jo autoritetas, tai kiekvienas trokšta būti bent tiek didesnis už savo kaimyną, kad galėtų iš viršaus pamatyti jo viršugalvio plikę. Dėl to batsiuviai šiandien gamina ne tik moteriškų, bet ir vyriškų batų aukštus kulnelius, kirpėjai savo klientams negriškai pašiaušia į viršų plaukus, masažistai stengiasi pastiebtį žemyn linkstantį nugarkaulį, o veikėjai net stumdydamiesi kuo aukščiausiai lipa prieš visuomenę ant viškų. Bet dar labiau žmogų ir jo autoritetą gali padidinti atitinkamas kalbėjimo bei rašymo menas, kurį čia ir norėtume kiek nušviesti savo tautiečiams.

Svarbiausia, ką besakytum ar berašytum, niekad neužmiršk pabrėžti, jog tai yra tavo, o ne kieno kito mintis. Tam reikalui ypač siūlytina jau pirmą sakinį pradėti žodžiais: "Mano nuomone..." Pavyzdžiui:

Mano nuomone du kartu du yra keturi.

Mano nuomone Vytautas buvo Didysis Lietuvos kunigaikštis.

Mano nuomone žmogus nėra tobulas Dievo sutvėrimas, nes jam trūksta uodegos.

Žinoma, galima kartais pavartoti ir tokius lengvesnio turinio išsireiškimus:

Mano nuomone dešros, kopūstai ir kugelis geriau reprezentuoja mūsų kultūrą kitataučių tarpe, negu premijuoti romanai.

Mano supratimu mums išsivijoje reikia ne operų, simfonijų ar kantatų, o daugiau kariškų maršų tarpusavio kovoje veikėjų narsumui padidinti.

Man atrodo, kad mūsų koncertų vertinimus rašo kurti recenzentai.

Mano įsitikinimu tarybinėn Lietuvon išsivijai neleistina vežti savo pomirtinių pelenų, nes toks elgesys rodo, kad patriotinis velionis po mirties kapituliavo prieš okupantą ir gal net įstojo į komunistų partiją.

Man vaidenas, kad mūsų ultrapatriotas Motiejus Migla už visuomenės kiršinimo nuopelnus ateityje bus apdovanotas Lenino ordinu.

Jeigu įžymūs asmenys, apie kuriuos kalbi ar rašai, jau yra mirę ir nepalikę giminių, tai dėl didesnio autoritetingumo pravartu pavartoti įvadinį sakinį: "Kaip aš gerai atsimenu..." Pavyzdžiui:

Kaip aš dar šiandien gerai atsimenu, Vilniuje pirmosios bolševikų okupacijos metu dr. Vincas Kudirka, "Valgio" restorane išgėręs kelias kleboniškas, jau norėjo mušti žydus, tik mudu su dr. Jonu Basanavičium sulaikėme jo ranką.

Garantuojame, kad šitaip kalbėdamas ir rašydamas neliksi visuomenės nepastebėtas.

VARGINANČIOS SEKSO PROBLEMS

Prof. A. Maceinos straipsnis "Menas ir moralė — suaktualėjusi mūsų problema" ("T. ž." kovo 1 d.), kuriame šis filosofas, nepaniekindamas sekso, kalba apie jo "sudvasinimą", sukėlė rašytojui Anatolijui Kairiui didelį moralinį nerimą ir net "daugiau klausimų negu atsakymų". Jis "Atsiliepimuose" net suabejojęs, ar skaitas "to paties asmens mintis, su kuriuo

kartėmės pasikeičia dvasią gaivinančiais laiškais". Na, o kokie tie šį dramaturgą kankinantieji klausimai? Štai vienas:

"Vieną kartą užtikau žymios aktorės interview apie seksą. Ji prisipažino, kad mielai sutiktų atlikti seksą scenoje vaidybos metu, jei būtų įmanoma tai padaryti **meniškai**, tačiau iki šiol niekas neradęs būdo, kaip tai atlikti **meniškai**."

Antras klausimas: "Kaip galima seksą sudvasinti dabar, kai mes neturėjome tokios "dvasinimo tradici-

jos?"

Be to, — "koku būdu gyvulinis geismas virsta dieviška išraiška?"

Mūsų seksologas į tuos aktualius klausimus taip atsakė:

— Seksą "meniškai padaryti" gali tik dvigubai jaunesnis už jūsų minimą rašytoją, jis visiškai sudvasinamas tada, kai seksininkas peržengia 80 metų amžiaus jubiliejų, o virsta "dieviška išraiška", kai iš gyvulinio geismo susilaukiama vaikų.

Kaip Sovietų S-ga gali užgrobti visą pasaulį?

Sovietams paskelbus naują pilietybės įstatymą, kuriuos ne tik visi kadaise Sovietų S-gos užimtose teritorijose gimę žmonės, dabar turį kitų kraštų pilietybes, laikomi sovietų piliečiais, bet tokiais pat prievartintais piliečiais laikomi ir jų vaikai, gimę kituose kraštuose, vienas išsigandęs tautietis mums rašo:

"Dabar tai jau tikrai ateina mums ir visiems demokratiniams kraštams galas! Juk komunistinis ruskis ta pačia tvarka gali laikyti ne tik mūsų vaikus, bet ir vaikaičius bei provaikaičius savo piliečiais. Ir taip net šimtą pakalenių. Bet

PADRĄSINIMAS BŪKŠTAUJANTIEMS

Neverkit, kad silpną terioja ir baido
Raguoti, naguoti, ginkluoti dantim, —
Prieš tiesą iš melo nelieka nė aido,
Ir staigiantys liūtai pavirsta katėm.

Neliūskit, jei priešas didus ir galingas
Ir žvėriškos akys pagieža degą, —
Žinokit: nors kumščia į plieną sustingus,
Kiekvieno tirono minkšta uodega.

Visviena, ar Kremlui, ar krūmuos Ugandos,
Ar Vilniuj pakyla drakono galva, —
Pasaulio vergėjui į stimbrį įkandus,
Nudžiunga ir mūsų žalia Lietuva.

A.

dar baisiau, kad vieną dieną sovietai gali paskelbti viso svieto žmones savo piliečiais ir taip net be atominės bombos užgrobti visą žemės kamuolį. Ką jūs apie tai mislinatė ir ką mums patartumėtė?"

Mes patariame laiško autoriui valgyti, gerti ir ramiai miegoti, nes jau vis tiek jam nebus kur pabėgti nuo tos nelaimės.

NENUSIMINKITE!

Okup. Lietuvoje išėjus "Mažajai lietuviškajai tarybinei enciklopedijai", o dabar tenai leidžiant dar platesnę, kai kurie išsivijos ra-

šytojai ir kiti menininkai bei čia iškilę veikėjai tyliai dūsauja sau į rankovę, kad jie tenai net ir su titulai "atplaiša", "fašistas", "bužuazinis nacionalistas" ar "antitarybinis šmikis" visiškai nėra įamžinti, ir dėl to jų vardai gali pražūti tautos atmintyje.

Šiuos "nuskriaustuosius" mes norime nuraistinti, primindami, kad jie su visais nuopelnais yra surašyti "Didžiojoje KGB enciklopedijoje", kuri daug amžinesnė, negu visos kitos.

Ištrauka iš laiško iš Lietuvos

"... Mielas Dėde, kaip jau esu aną kartą rašęs, šiemet aš baigiau Viduriniąją mokyklą, tad turėjau apsispręsti, kokią profesiją pasirinksiu. Pas mus dabar yra tokia "Profesinio orientavimo institucija", kuri abiturientams pataria, kur link pakreipti savo ateitį. Aš į tą įstaigą irgi kreipiausi ir apklaussinėjamas išaiškinau, kad labiausiai norėčiau būti kunigu ir apie tai jau seniai slaptai svajoju. Bet štai vakar pakvietė mane tos įstaigos tarnautojas ir labai ilgai įrodinėjo, kad stočiau į KGB tarnybą, kur padarysiu geriausią karjerą. Jis sako, kad, tarnaudamas saugumo žinioje, atitinkamai pasirengęs, galėsiu stoti ir į kunigų seminariją ir ten pakilti net iki vyskupo... Jis pats, man padėsiąs padaryti gerą dvasininko karjerą... Tai matote, Dėdule!.."

"ŠMEIZIKIŠKOS ŽINIOS" IŠ OKUP. LIETUVOS

Vilniuje leidžiama komunistinė "Tiesa" rašo:

Dešimtojo penkmečio laimėjimai

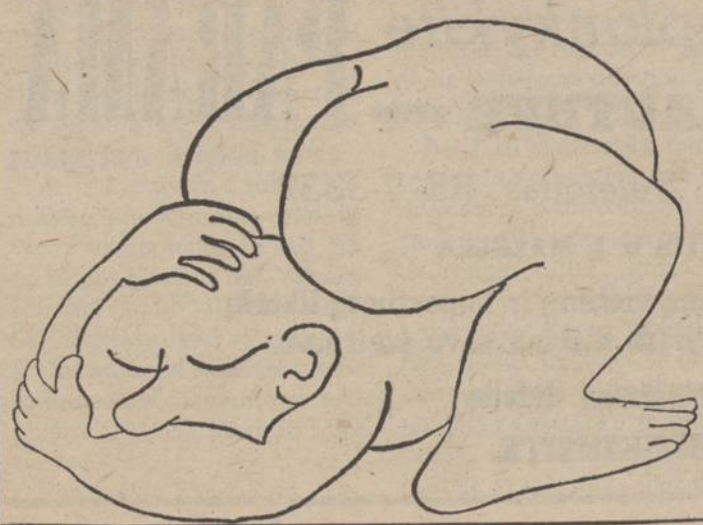
"... 26 įmonės ir susivienijimai nesugebėjo įvykdyti numatytų produkcijos realizavimo užduočių, 12 pro-

(Nukelta į 6 psl.)

PATRIOTINIS AUKLĖJIMAS

— Tu, rupūžioke! Jei nenori eiti į mokyklą, tai aš tau lituanistiką įkrėsiu naminiu metodu! Va!.. Vilnių įkūrė Lietuvos prezidentas Gediminas!.. Jėsia yra gražiausia Lietuvos upė!.. Zelionagūra yraa aukščiausias Lietuvos kalnas!.. Nadas Rastenis yra vienintelis lietuvių pisatelis, apnagradytas aukso karūna!.. Dabar Lietuva yra zaniata bolševikų!.. Ją vadavuoja Vlikas, Altas, Bendruomenė ir aš!.. Vliko prezidentas buvo, yra ir bus dr. Kazys Bobelis!.. Ar jau atsiminsi, ar dar pakartoti?

Simas Kudirka P. Amerikoje...

(Atkelta iš 1 psl.)
 čiūdas ir gausus būrys lietuvių. Čia įvyko interviu su La Pensa ir La Razon dienraščių korespondentais. Iš čia nuvyko į TV stotį, kur Simas Kudirka davė 12 min. pasikalbėjimą.

Kita dieną aplankytos kelios radio stotys, kur Simas pasakojo savo pergyvenimus iki pasiekė JAV. Viena radio stotis pakartotinai pasikvietė Simą ir prašė visiškai laisvai papasakoti apie rusiškąjį imperializmą ir Kremlinį gangsterizmą. Lietuviams pranešimą padarė SLA salėje priėmimo metu.

Birželio 14 d. aplankė Rosario lietuvių koloniją, apie 300 km. nuo Buenos Aires. Čia jų laukė LB pirm. J. Papečkys kun. J. Margis ir A. Liutkevičius. Kalbėjosi su TV 3 kanalo reporteriais ir La Capital laikraščio korespondentais.

PRO MĒLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 5 psl.)
 centų įmonių ir susivienijimų neįvykdė darbo našumo didinimo užduočių. Dėl to liko nepagaminta produkcijos už 18 milijonų rublių."
 "... Vartotojai negavo užplanuoto kiekio — mineralinių trąšų, celiuliozės ir popieriaus, gelžbetonio, dviračių, šaldytuvų, nenugriebto pieno produkto, žuvies."
 "... Per penkis šių metų mėnesius vien tik geležinkeliai nepervežė daugiau kaip 1.2 milijono tonų krovinų."
 "... Nagrinėjama laikotarpio sutarčių ir įsipareigojimų neįvykdė 134 įmonės ir susivienijimai, nepagaminę produkcijos už 31.5 milijono rublių."

Mes manome, kad tokia "atžanga" įvyko dėl to, kad, kaip Bronė Sakalauskienė tame pat laikrašty rašo, — "Anksčiau žmonės gerai dirbti skatino daugiausia uždarbis, o dabar... vis didesnį svorį įgauna moralinis skatinimas, geras žodis, padėka, garbės raštas, portretas garbės lentoje."
 Dorovinio auklėjimo pavyzdžiai

"... Jaunas komunistas Česlovas Lisauskas pasisavino visuomeninį turta."
 "... Komunistas Vytautas Piktelis nuėjo lengviausiu keliu, metė darbą, atitrūko nuo kolektyvo, pradėjo girtauti... Ir štai viena kartą V. Piktelis, būdamas girtas ir nelegaliai turėdamas medžioklinį šautuvą, pradėjo siautėti. Teko kviesti milicijos darbuotojus."

"... Jauni motociklininkai be šalmy, neretai ir išgėrę dideliu greičiu važinėja tarp sėdėnčių, gulėnčių poilsiautojų. Ir automobili-ninkai su savo "Moskvičiais", "Žiguliais" važinėja paežerės pievomis."

Pranešimą vietos lietuviams padarė parapijos salėje. Aplankė lietuvių mokyklą, kurioje mokosi apie 600 vaikų, bet rado tik 2 mokinius su lietuviškomis pavardėmis ir 2 se-seles, kalbančias lietuviškai.

Iš Rosario svečiai grįžo atgal į Buenos Aires, o iš čia — pas Berisso lietuvius. Lankėsi Mindaugo salėje, kuriai stogą uždėti prisidėjo ir JAV lietuviai savo aukomis. Berisse veikia Mindaugo ir Nemuno draugijos. Salėje buvo atlikta programa, kurią išpildė Adrijana Jocytė, prieš porą metų gastroliavusi Šiaurės Amerikoje ir tautinių šokių grupė.

Argentinos Lietuvių Centre įvyko svečių priėmimas, o sek-madienį — parapijos salėje birželinių įvykių minėjimas, kur pagrindinę kalbą pasakė Simas Kudirka. Argentinoje svečius globojo dr. Simanauskas, L. Stankevičius ir J. Papeckio šeimos.

KOLUMBIJA

Birželio 18 d. atvyko į Bogotą, Kolumbijos sostinę. Svečius pasitiko ir globojo inž. Algis Didžiulis ir LJS-gos pirm. Vacys Slotkus. Svečiai apsis-tojo A. Didžiulio dangoraižyje ir susitiko su vietos veikėjais.

Moterų d-jos ir LJS-gos rūpesčiu, VI.19 buvo sukviesti Bogotos lietuviai, kur pranešimą padarė Simas Kudirka. Lankėsi laikraščio La Republica redakcijoje ir pasirodė TV pirmame kanale. Vertėju buvo Lietuvos konsulas S. Sirutis. Atrodo, kad šis TV pasirody-mas buvo pats geriausias visoje kelionėje po Pietų Ameriką.

Lankantis Medelline susitiko su El Colombino reporteriais ir vietos negausiais lietu-viais, kuriems Simas išdrožė patriotinę kalbą.

Prieš grįždami namo, aplankė Kupsčių ūkį kalnuose, kur jiems buvo suruoštos atsi-sveikinimo išleistuvės.

Medelline svečius globojo dr. V. Gauriša ir inž. Motickis. Iš čia svečiai VI.23 grįžo atgal į New Yorką.

•••

PLJS-gos suplanuota ir PLB valdybos paremta Simo Kudirkos ir Romo Kasparo kelionė po Pietų Amerikos lietuvių kolonijas buvo reikalinga ir nau-dinga. Nemačiusiems ir negirdėjusiems Simas Kudirka tebėra legendarinis asmuo, iš-garsėjęs savo šuoliu į laisvę ir pergyvenimais komunistiniu se lageriuose.

Vietos lietuvių organizaci-jų veikėjai sudarė sąlygas ne tik susitikti su lietuviams, bet

Simas Kudirka vaišėse pas Berisso lietuvius Argentinoje (1979. VI. 15). R. Kasparo nuotr.

ir su vietinių laikraščių leidė-jais bei TV reporteriais.

Simas Kudirka drąsiai ir at-virai skelbė rusiško komuniz-mo imperialistinius tikslus, žmogaus padarymą beteisiu vergu, jo pajungimą partijos tikslams. Pranešimų pasiklau-syti susirinkdavo daug jauni-mo, kuriems Kudirkos atviras ir tiesus žodis patiko.

Šių dviejų, geros valios am-basadorių kelionė turėjo tikslą išjudinti tenykščią visuomenę ir paskatinti daugiau domėtis lietuvių politinių kalinių padė-timi, bei teikti jiems visokerio-pą pagalbą. Atrodo, šis tikslas yra pasiektas, nes jaučiamas susidomėjimas politinių ka-linių būkle.

Antra, artėjant IV PLJ Kongresui, norėta jaunimą paskatinti aktyviau jungtis į paruošiamuosius darbus ir dalyvauti kongrese. Žinant sunkias ekonomines ir veiklos sąlygas, norėta vietoje patirti esamą padėtį ir išgirsti pagei-davimus.

R. Kasparo nuomone, visos lietuvių kolonijos laukia atvyk-stančių kultūrininkų, tik nepajėgia apmokėti jiems kelio-nės išlaidų. Mažesnės vieto-vės nori pavienių asmenų ar mažų kultūrinių vienetų, nes nepajėgia didesnių priimti. Pageidauja naujų, jaunų vei-du, galinčių pabūti viena ar net du mėnesius ir padirbėti su vietos jaunimu. Gerai, kad toks asmuo groto akordeonu ar kitu muzikos instrumentu ir pamokytų vietos jaunimą. Jau bandoma eiti tuo keliu, bet sunku suderinti atostogų laiką: kai čia, šiaurės Ameri-koje yra vasara ir atostogų metai, tai Pietų Amerikoje yra žiema ir darbo bei mokslo lai-kas. Geriausias jiems laikas yra sausio-kovo mėnesiai, kai pas mus yra pats mokslo įkarš-tis ir sunku surasti savanorius, kurie pasiimtų atlikti lietuviš-kosios ambasadorystės našta.

Jie pageidauja, kad ir jų tu-

rimos meninės jėgos galėtų iš-vykti į kitus kraštus ir plačiau pasirodyti. Tokie pasirody-mai paskatintų labiau domė-tis ir lavintis.

Be to, ir finansinis klausimas yra labai svarbus. Daž-nesnė ir didesnė talka reikalin-ga ir didesnių išlaidų. Tais rei-kalais rūpinasi Kultūrinės tal-kos komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno. Lietuviškoji visuomenė turėtų tai suprasti ir dosniau paremti.

Simas Kudirka ir Romas Kasparas grįžo atlikę didelę misiją. Iš pasikalbėjimo pa-aiškėjo, kad ir Simas Kudirka ir vietiniai lietuviai šia kelione liko labai patenkinti. Reikėtų pagalvoti ir apie kitų konti-nentų lietuvių aplankymą.

Simas Kudirka, grįžęs iš ke-lionės, pasiėmė teptuką ir da-žo namus. Duktė Lolita baigė Vasario 16 d. gimnaziją, o sū-

nus Evaldas dar tebėra pra-džios mokykloje.

MOLD MAKERS DROOP AND REIN OPERATORS

MOLD LEADERS DAY & NIGHT SHIFTS. TOP WAGES AND BENEFITS. EXPERIENCED PEOPLE ONLY.

FORMATIVE MOLD

6580 Cotter Sterling Heights, Mich. 313-588-8170 (27-30)

1st Class All Around MAINTENANCE MECHANIC FOR NIGHT SHIFT

Also Journeyman ELECTRICIAN (All Around) FOR ROTATING SHIFT. Steady work. All fringe benefits. Write to: MR. F. POSNER GENERAL BAKERIES LTD 462 EASTERN AVE. TORONTO, ONT., CANADA M4N 1C3 (28-25)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
 6½% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĒLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
 Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LAIŠKAS 'DIRVAI' IŠ EUROPOS

Paukščių mėgėjas Austrijos - Vengrijos pasienio stepėse

(3)

Petras Volunge

Kai apsiavė ilgais guminiiais batais braidėme nendrynų pa kraščiais (nevienu kartą pasitaikė, kad neatsargus kolega ornitologas įklimpdavo dumbletame vandenyje net iki pilvo!), girdėjome skardų, bet duslų 'hu-pumb, hu-pumb' balsą, tarytum kažkur nendrose baubtų jautis. Tokį balsą, girdimą net už kelių kilometrų, leidžia didysis baublys. Vo kiečių kalba jis kai kur todėl ir vadinamas 'Moorochse' (balų jautis).

Aš pats didžiojo baublio niekada gyvo nesu matęs. Bent retas Vakarų Europoje gyvenantis ornitologas galėtų pasigirti, kad turėjęs progą stebėti šį švendrių tankmėje besislapsantį paukštį. Bet leidžiu kalbėti Taduvi Ivanauskui:

'Keistiems ir nepaprastiems paukščiams priklauso baublys. Jame viskas keista, pradedant minkštomis, putniomis plunksnomis, labai gausiomis ir ilgomis kaklo priekinėje dalyje, bet retomis kaklo užpakalyje. Keistos jo labai didelės ilgais pirštais žalios kojos ir smailus kaip yla žalias snapas, be to, dar geltonos gyvatiškos išraiškos akys. Dėl purių gausių plunksnų jis atrodo labai didelis, nors, iš tikrųjų, nupeštas ar nuluptas yra maždaug kranklio didumo, tik, žinoma, daug ilgesniu kaklu ir stambes nėmis kojomis.'

Toliau autorius rašo: 'Nuo kitų garnių baubliai skiriasi su paslaptingu gyvenimo būdu. Jie ištisias dienas praleidžia tankiuose nendrynuose bei švendrynuose, iš kur tik varu gali būti išvaryti arba ret karčiais per peštynes poravimosi laikotarpyje vienas patinas priverčia kitą pakilti ore. Tačiau nakties metu baublys yra labai veiklus ir dažnai perskrenda iš vieno nendryno į kitą arba atlieka tolimesnes keliones į kitą ežerą'.

Pagal Ivanauską, 'Lietuvoje baublių pasitaiko visur, kur tik yra tanki pelkių augalija, ajerai, nendros, švendrai, asiūkliai, ir jų plotai nėra per maži.' 'Rudenį baublių randa visame krašte, ne tik ežeruose ar paupiuose, bet ir tvenkiniuose ir mažose balose. Tuomet nesunku nustatyti jų buvimą, ypač vakare ir naktį kai jie, traukdami iš vienos vietos į kitą, šaukia ypatingu, labai stipriu balsu, maždaug 'kao'.'

Dar viena baublio ypatybė žinoma kiekvienam ornitologui. Jis moka nepaprastai gudriai slapstytis ir prisitaikyti prie aplinkos, susiliedamas su augalija ir, išsitiesdamas, priima pav. nendrių formą.

Ar ir Lietuvoje baublių sumažėjo, plačiu mastu vykdant žemės melioracijos darbus, tikrų žinių neturiu. Bet Vakarų Europoje baubliai yra retenybė. Skaičiau, kad vienas fotografas apie dvi savaites sugaišo laiko, kol pagaliau iš arti padarė perinčių baublių nuotraukas.

Paminėjau fotografus. Jie,

deja, darosi tikra Dievo rykšte. Norėdami viską nufotografuoti, jie pridaro gamtai skaudžių nuostolių, lygiu būdu kaip ir tie barbarai, kurie sudarinėja paukščių iškamšų ir kiaušinių kolekcijas. Atsiranda tokių tariamų gamtos 'mėgėjų', kurie už erelio ar sakalo iškamšą moka šimtus ir daugiau dolerių, tuo prisidedami prie retų paukščių naikinimo. Beje, be kitų vad. plėšriųjų paukščių, ties Neusiedler ežeru galėjome stebėti kelias lingių rūšis.

Rašant apie Burgenlando plunksnuočius, reikia paminėti gandrų. Prieš maždaug 20 metų jų galima buvo gana dažnai pamatyti, bemedžiojančius varles drėgnose pievose, balose. Matėme baltųjų gandrų ir dabar, bet jau gandrų ir dabar, bet jau žymiai rečiau nekaip anksčiau. Netoli Neusiedler ežero yra miestelio tipo kaimas vardu Rust. Čia pačiame miestelio centre ant kaminų bei šiaip stogų prieš 17 metų priskaičiau apie 40 gandrų. Šiandien ten tebuvo aštuoni. Sumokėjus už įėjimą, galima palypti bažnyčios varpinėn. Iš ten ne tik su žiūronu, bet ir paprasčiausiu akim galima stebėti gandrų šeimyninį gyvenimą. Keliuose lizduose gandrūnai jau išsikėlė ir godžiai rijo tėvo ar motinos atneštą maistą, išmestą atgal pro snapą. Išimantis ir jau seniai bematytas ir begirdėtas vaizdas ir garsas buvo, kai atskirai gandrai pasisveikindavo skardžiu kalnimu. Vien dėl tokio išgyvenimo vertėjo atlikti ilgą keionę į austrų lygumas aplink Neusiedlerio ežerą!

Beje, kai ties Deutsch-Altenburg pravažiavome per naujai pastatytą ilgą tiltą per Dunojų ir pasiekėme Marchegg vietovę, kur pilyje įrengtas medžioklės muziejus, kitą baltųjų gandrų koloniją galėjome stebėti didžiuliam buvusio dvaro parke. Kelių dešimčių metrų platumo March upė skiria Austriją nuo Slovakijos. Braidydami paupiu, ga-

lėjome stebėti ne tik paukščius bet ir Slovakijos sostinę Bratislavą, kuri išsistačiusi anoje March upės stačioje pakrantėje. Atsiminiau, kad lankiausi tame slovaku mieste dar jauną vyras prieš daugiau kaip 40 metų ...

Dar daug visokių paukščių galėjome stebėti per tas aštuonias dienas, kurias praleidome Burgenlande. Iš viso prisikaitėme 121 rūši, o jau pirmą dieną stebėjome daugiau kaip šešiasdešimtį.

Bet pati didžiausia retenybė, kurią palankiomis sąlygomis galima stebėti austrų pusioje, yra didysis einis (otis tarda; anglų kalba - great bustard). Joks ornitologas tol nenurims, kol į savo 'trofejų' sąrašą nebus įtraukęs šį didelį, daugiau kaip vienas metras aukščio paukštį, kurio patinas sveria net iki 15 kilogramų (patelė yra žymiai mažesnė).

Jei einis skrenda - bet jis mieliau bėga savo stipriomis kojomis - jis kartais vadinamas europiniu stručiu-štrausu, nors tai skraidantis paukštis. Jo sparnai išsiskečia daugiau kaip du metrus. Tai lygumų ir stepių paukštis, gyvenęs vidurinėje ir pietinėje Europoje ir Azijos vakaruose, maždaug iki Altajaus. Nors Amerikos žemyne nestinga einiui tinkamų biotopų, bet ten jo nėra. Jis minta vabzdžiais ir augalais. Vakarų Europoje einis aptinkamas Burgenlande, austrų vengrų pusioje. Dar neseniai jie veisėsi į šiaurę nuo Berlyno, Brandenburgo lygumose. Jis aptinkamas ir Ispanijoje. Rytų Europoje einiai gyvena Lenkijoje, Ukrainoje bei kitose stepėse.

Tadas Ivanauskas cituoja lenkų ornitologą Sokolowski, pagal kurį 1936 metais Lenkijoje buvo priskaityta 413 einių tarp jų apie 50 ties Lietuvos artima Balstoge. Lenkijoje šis didingas paukštis buvo jau prieš antrąjį pasaulinį karą stropiai globojamas, tad jo skaičius padidėjęs, nepaskutinėje vietoje dėl rapso augalo kultūros, kuriose einiai mielai laikosi.

Toliau T. Ivanauskas rašo; 'Senų žmonių pasakojimais, einiai kadaise buvo žinomi Gardino krašte, ypač Lietuvos Brastos apskrityje. Tyzenhauz'as savo ornitologijoje teigia, esą, jie nereti Gardino ir Volkovisko apskrityje, o rusų zoologas Eichwald'as rašo, esą, jie randami apie Gardiną ir Slanimą iki Odesos. Naujesnių tikrų duomenų apie šių paukščių buvimą Lietuvoje neturime, bet iš gaunamų pranešimų apie kažkokių didelių keistus paukščius užklydusius į mūsų kraštą, kartais galima spresti, kad šių paukščių ir dabar Lietuvoje užtinkama. Boc'as 1779 metais rašė, kad jie buvo kadaise gana gausūs Rytprūsioje ir veisėsi Klaipėdos krašte apie Lenkijos (Lietuvos) ir Kuršo sieną. Toliau, XIX šimtmečio 30 metų duomenimis, K.E. Baer'is nurodo šias einių gyvenamas vietas: Goldapė, Pilkalnis, Sirvinta, Stalupėnai, Trakėnai, Darkiemis Angenburg, Lietuva, Vištytis, Brakupėnai, Biala, Ortelsburg ir Soldau. Kiti autoriai pažymi šituos paukščius esant neretų Rytprūsioje, bet jau 1858 metais sakoma, kad jie pasitaiko dar tik pavieniui Karaliaučiaus apskrityje, o Gumbinės apskrityje jau nėra. Latvijoje 1878 m. buvo nušautas apie Ventspilį ir 1908 m. Kurše.'

Buvo savaime suprantama, kad ornitologų grupės dalyviai, prie kurios ir aš priklausiau, žūt-būt geidė pamatyti šį išpūdingą, bet retą paukštį. Kelėmės trečią valandą ryto ir jau ketvirtą valandą mūsų autobusas vežė mus Tadten ir Andau kaimų link, pačiame pasienyje su vengrų satelitinė valstybe. Čia plyti dideli javų pasėlių plotai, kukurūzų, sau-

lėgražų, rapso laukai, aukšti žolynai. Kelias staiga nutrūks ta, o prie įbestų stulpų prikalti užrašai? 'Dėmesio, Valstybės siena'. Aplinkui auga krūmokšniai, jokių kitų ženklų nematyti, kur baigiasi Austrijos teritorija ir kur prasideda Vengrija. Kiek atokiau jau vengrų pusėje pastebime kelis medinius bokštus, kuriuose sargybiniai tikriausiai seka pasienio juosta. Iš žemėlapiu susekame kad vengrų pusėje netoli turi būti miestas tokiu mūsų ausims neįprastu pavadinimu: Mosonszentjanos. Prie pat sienos turi būti kaimelis, vadinamas Esterhazypuszta. Esterhazy vadinosi žinoma vengrų magnatų šeima, o puszta reiškia stepė, taigi čia būta, greičiausia, vieno iš daugelio šių didikų dvarų. Ir dar vienos artimos vengrų vietovės pavadinimas sudarytas iš 'puszta': Pusztasomorja.

Tarp Austrijos ir Vengrijos nebėra 'geležinės uždangos', panaikintos net vizos, bet susiekimas tarp abiejų valstybių kelis amžius gyvenusių bendru gyvenimu, toli gražu nėra intensyvus.

Apsidairę pasienyje, žvalgo mės - bene pamatysime kur tą beveik legendarinį einį. Nusimanome, kad paukštis yra nepaprastai baikštus, šalinąs žmonių. Pasukame kitu keliuku. Pakelėje stovi autobusai ir privatinai automobiliai. Visi žmonės apsišarvavę žiūronais bei teleskopais, visi - kaip ir mes - įbedę akis į aplinkui plytinčius laukus. Matome prancūzų grupę, kitur stovi vokiečių ornitologai. Vienas jaunas ornitologas užsirioglinęs ant autobuso stogo ir teleskopu žvalgo aplinką. Vienas kito klausinėja, ar nematė to pasakiško paukščio. Atsakymai vis neigiami.

Pasišalinti nuo kelio griežtai draudžiama. Pakelėse prikalti išpėjimai, kuriuose lankytojai prašomi nenusižengti draudimams ir prisidėti prie paskutiniųjų perinčių Austrijoje einių apsaugojimo.

Pravažiuoja austrų pasienio sargybinis. Jis teigia, kad čia esama mūsų ieškomų paukščių, bet jie pasislėpę pasėliuose ar žolėje. Tą pat tvirtina ūkininkas, atvažiuojęs traktorium.

Dar kelias valandas kantriai, atsidėję žvalgomės kairėn ir dešinėn nuo kelio. Kelios dešimtys akių porų stebi aplinką bet be fazanų ir zuikių, be vieversių ir kitų 'paprastų' paukščių nieko nematyti. Prityrusios ornitologų akys išžvalgo per optinius įrankius, pasididinančius iki 120 kartų, kiekvieną kvadratinį metrą, bet nieko 'įtartino' nepastebi.

Sugrįžtame į viešbutį pusryčių, pakabinę nosį. Vienos šveicarų ornitologų grupės vadovas, irgi sustojęs mūsų viešbutyje, teigia, kad prieš dvi dienas matęs einius kaip tik tuose želmenyse, kuriuos mes lankėme. Mūsų grupės dalyviai nusistato kitą pavakare vėl grįžti į maždaug tą pačią vietą.

Taip ir padarome. Vėl žvalgo aplinką. Jaunų prancūzų ornitologų grupė, daugiau nusirengusi nekaip apsirengusi (per visą mūsų buvimą laiką viešpatavo dideli karščiai), pasakoja, jog ji jau kelias dienas iš eilės čia lankosi ir tik prieš kelias valandas mačiusi apie

500 metrų atstume bene šešis einius. Vėl įtemptai stebime. Tuo tarpu prisitartina ir vokiečių ornitologų grupė. Kai mes susikalbame su prancūzų jaunais ornitologais, jie laikosi arčiau mūsų grupės. Nelaukta vienas prancūzas sušunka: 'Stai jie!' Paprastu žiūronu galima atskirti tikrai baltuojančius judančius taškus, bet per teleskopą aiškiai matyti penki einiai. Tiesa, atstumas didelis, sunku įžiūrėti detales. Bet nėra abejonės, kad tai yra mūsų taip trokštami paukščiai. Aiškiai iš gana aukštos žolės kyšo šviesūs paukščių kaklai ir krūtinės. Tikrų tikriausiai: prieš mus, kokių 500-600 metrų atstume, juda 5-6 paukščių grupė!

Naujokams, pirmą kartą mačiusiems einį, toks susitikimas atnešė šiek tiek nusivylimą. Jie matė tik paukščių galvas ir kaklus, tai ir viskas.

Mes, veteranai, pasakojome kad prieš 17 metų dar nebuvo draudimo pasišalinti nuo plento, tad galėjome vaikščioti keliukais. Taip iš palyginti arti galėjome žiūronais stebėti einių porą ir įžiūrėti tiek patino tiek patelės detales. O šių eilučių autorius galėjo papasakoti, stebėjęs iš kelių metrų atstumo nepaprastai išpūdingas einio vestuvines apeigas. O tai buvo prieš daugiau kaip 10 metų - Berlyno zoologijos sode!

Kitą dieną mūsų grupė aplankė netolimoje Neusiedl vietovėje zoologijos muziejų, kur vėl galėjome pasigrožėti einio šeimos bent iškamšomis. Patinas parodytas vestuvinių apeigų apdarų, lygiai taip, kaip buvau matęs vakarų Berlyne. Niekas kitas iš mūsų grupės dalyvių nebuvo patyręs tos einių vestuvinės ceremonijos, o man tas išgyvenimas, nors patirtas tik zoologijos sodo aplinkoje, įsirežė atmintin.

Nūn galėjome būti patenkinti savo ekskursijos laimėjimais. Pamatėme 120 paukščių rūšių, jų tarpe ir legendarinį einį. Bent galėjome įsitikinti, kad Burgenlande šis nuostabus paukštis tikrai dar gyvena. Bet, nepaisant visų pastangų, niekur nebeaptikome kelių rūšių, kurias turėjome progą anksčiau stebėti. O tarp jų buvo ir - žalvarnė. Ji esanti čia jau išnykusi. O kai prieš 17 metų ieškojome Burgenlande kito jau tuomet nepaprastai reto paukščio, būtent bitininko (merops apiaster), jo irgi neberadome. Ji po kelių metų pirmą kartą mačiau Camargue, Ronos upės deltoje, pietų Prancūzijoje.

Taip pamažu nuskurdinama ir Burgenlando gamta ir vieną po kitos nustoja savo didžiųjų puošmenų. Kažin, ar po 17 metų kas austrų-vengrų pasienio laukuose dar begalės stebėti, nors ir iš 500 metrų atstumo, tą didingą paukštį, kuris Lietuvos plotuose išnyko jau prieš maždaug šimtą metų?

NURSE'S AID MATURE woman to care for elderly woman and keep house live in excellent working conditions over Brook Park Area. Call in a. m. or after 6 p. m. GR 3-34-26. (26-28)

MOLD SHOP FOREMAN Established rubber mold shop wants an ambitious man capable of running a 16 to 20 man shop. Top salary, full paid health & dental insurance, paid holidays generous vacation & bonus. Further advancement possible. Located 2 1/2 hours from Chicago on La. Michigan in a recreational area. Call TOM STORR MONITOR MOLD & TOOL CO. South Haven, Mich. 49080 616-637-1804, 616-637-4308 after 5 p. m. (27-29)

Australijos padangėje

Antanas Laukaitis

JUOZO GUČIAUS MIRTIES METINĖS

Neseniai suėjo metinės, kai Adelaidėje, Australijoje, mirė kultūrininkas, visuomenininkas, režisierius Juozas Gučius. Jis dar Lietuvoje buvo plačiai žinomas kaip aktorius, rašytojas, režisierius ir spaudos bendradarbis, būdamas taip pat ir okupacijos metu aktyvus pogrindžio veikėjas.

Gimęs 1903. 2. 25 Žirnajų kaime, Zarasų apskrityje, J. Gučius mokėsi Zarasų, Rokiškio ir Kauno gimnazijose ir vėliau studijavo V. D. Universitete, teisės fakultete. Teatrinį scenos darbą susipažino A. Sutkaus vadovaujame Tautos Teatre, vėliau dirbdamas Vilkolakyje. 1929 m. baigė Valstybės Teatro Vaidybos studiją. 1931 m. buvo pakviestas Valstybinio Radiofono administratorium ir vėliau buvo paskirtas radiofono režisierium. Šiose pareigose jis išbuvo iki pasitraukimo iš Lietuvos. Jis pats rašė didesnius ir mažesnius veikalus ir, kartu su Dramos Teatro aktorais, juos pastatydavo ir perduodavo per radiofoną. Tur būt dar ir dabar ne vienas kurnietis atsimena kiekvieną Didįjį Penktadienį jo parašytą ir režisuotą "Golgotą", kur taip puikiai buvo pavaizduota Kristaus kančių dramos.

Gyvenant Vokietijoje, jo pastangomis ir iniciatyva, buvo sukurtas "Lietuvių Menininkų Kolektyvas", kuris, be savo duotų įvairių koncertų, pastatė ir G. Rossini operą "Sevilijos kirpėjas" ir A. Rūko komediją

"Bubulis ir Dundulis". Vėliau jis buvo paskirtas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus generaliniu atstovu britų zonai, Lietuvos Tarybos nariu ir britų zonos stovyklų vadovu.

Atvykus į Australiją ir apsigyvenus Adelaidėje jis buvo lietuvių teatro mėgėjų grupės administratorium, vėliau pakviestas organizuoti naują teatrą Adelaidėje, kurį jis ir suorganizuoja. Jo režisuoti spektakliai kiekvieną žiūrovą žavėjo, kaip sako mūsų profesionalus artistas Paulius Rūtenis, savotišku priėjimu ir ieškojimu scenoje meniškios tikrovės. Todėl ir mūsų garsusis rašytojas, pats lankęs Balio Sruogos teatro seminarą, savo rašytose recenzijose nesigailėdavo komplimentų, visada pabrėždamas, kad J. Gučiaus spektakliai švyti estetiškumu.

Daug galima dar būtų parašyti apie šį šviesų mūsų kultūrininką, tačiau, atrodo, kad visa tai mes greitai galėsime išvysti dienos šviesoje, nes jo našlė menininkė ir meno kritikė jau baigė tvarkyti visą jo pomirtinį palikimą, kuriame, be literatūrinių darbų yra daug medžiagos ir atsiminimų apie lietuviškąjį teatrą, jo pradininkus, aktorius, režisierius ir kt.

Šiame numeryje spausdiname jo novelę "Slėptuvė".

VARPIEČIAI BEGONIŲ FESTIVALIJE

Trečiame didžiausiam Viktorijos valstijos mieste Ballarat, esančiame 100 km.

nuo Melbourne, vyksta labai įdomus rudens festivalis. Tuo metu šio miesto botanikos sode pražįsta daugiaspalvės begonijos, nuo kurių ir šis festivalis gavo savo vardą. Be visų kitų mieste vykstančių rengimų, Krepšinio Sąjunga praveda trijų dienų didžiulį turnyrą, kuriame pagal pajėgumą, dalyvauja vyrų, moterų, jaunių ir jaunučių kviestinės komandos. Kiekvienos klasės laimėtojas gauna 100 dol. prizą ir ant-rasis laimėtojas — 50 dol. Jau penkeri metai kaip Melbourne "Varpo" krepšinin-kai dalyvauja šiuose turnyruose, vienoje ar kitoje klasėje patekdami į baigmę. Prieš porą metų vyrai ir moterys išsikovojo pirmąsias vietas, gaudami po 100 dol. ir juos panaudodami kelionei į Kanadą ir Ameriką. Šiais metais, su skautų pagalba, buvo ant gražaus Barrumbeet ežero kranto pastatyta palapinės ir jose skautiškai įsikurta. Šis ežeras yra tuo garsus, kad jame 1956 m. buvo pravesta olimpinės buriavimo pirmenybės. Senjorams gaminant maistą, traukiant iš ežero gausingas žuvis, šiose varžybose labai gerai pasirodė Varpo I-ji krepšinio komanda, kuri baigminėse rungtynėse, po labai kietos kovos ir lydimi tikrai didelės metimų nesėkmės, pralaimėjo tik vienu tašku australų aukštaūgiams žaidėjams, tuo gaudami antrąją vietą ir 50 dol.

Kiekvienais metais Melbourne sporto klubas "Varpas" rengia savo metinį balių, kurio metu yra renkama šio balius karalaitė. Šių metų balius praėjo su didžiausiu pasisekimu, dalyvaujant dideliui skaičiui sportininkų draugų ir rėmėjų. Meninė programos

dalį išpildė buvusi žinoma melbourniške krepšininke Rita Tamošiūnaitė - Mačiulaitienė, šiuo metu garsėjanti Melbourne solistė, savo puikiu balsu ir geru dainų išpildymu sužavėdama visus svečius. Karalaitės rinkime, visos jaunosios gražuolės turėjo savo numerius ir, išsirinkusios savo partnerius, turėjo šokti vieną šokį, per kurį svečiai stebėjo jas ir lapeliuose rašė savo išrinktųjų numerius. Daugiausiai balsų gavo jaunoji Lina Tamošaitytė, kurią pasveikino ir apdovanojo specialia juosta, bei kitiomis dovanomis, praeitų metų sportininkų gražuolė ir "Varpo" pirmininkas R. Rauskas.

VI-SIOS TAUT. SKAUTŲ STOVYKLOS APYSKAITA

Nors ir pavėluotai, Melbourne Apyl. Revizijos Komisija patiekė buvusios Australijoje VI-sios Taut. Skautų Stovyklos apyskaitą. Pajamų turėta \$64,391.12. Išlaidų -50,326.07. Kasoje liko \$14,065.05. Pinigai paskirti Australijos Skautų Fondui ir paskiriems turtams. Kita stovyklos statistika. Iš viso mecenatų buvo 136. Stovykloje stovyklavo 401 skautas, tarp jų buvo 102 iš užsienio. Stovykla tęsėsi 14 dienų. Vieną australietį išlaikyti kainavo \$84.15 ir svečių iš užjūrio \$168.90. Vienam australiečiui stovyklos mokestis buvo \$50.00, su nuolaida trim ar daugiau. Užsieniečiai svečiai šio mokesčio nemokėjo. Tautinę stovyklą aplankė apie 1500 svečių. Iš stovyklos per Australijos paštą buvo pasiųsta virš 2000 laiškų. Stovykla buvo aprašyta australų spaudoje, įdedant paskiras nuotraukas,

taip pat rodant per dvi televizijos stotis ir duodant reportažus per radijo. Stovyklą aplankė daug garbės svečių, tarp jų Viktorijos Imigracijos Ministeris, Pasaulio Skautų Komiteto pirmininkas ir kiti. Yra padarytas garsinis filmas.

DIE MAKERS

Must be able to build and maintain small progressive dies.

MACHINISTS

Qualified to operate lathes, surface grinders, milling machines and shapers.

MILLWRIGHTS

Able to dismantle and rebuild machinery, pulleys, beltting, conveyors, furnaces, etc.

Now hiring qualified Journeyman to work day shift in new air conditioned plant located in Canton Twp. (Van Born and I-275); Scheduled to open this summer. Those hired will work in our Detroit plant until Canton Plant opens.

PRECISION SPRING

DETROIT, MI.
For interview Call:
868-8072
(Between 8:30 and 4 P.M.)

(28-30)

IMMEDIATE OPENINGS

FOR

MACHINE OPERATORS

MUST BE EXPERIENCED AND CAPABLE OF RUNNING PRODUCTION ON PUNCH PRESSES, JILL PRESSES AND HAND MILLS. MUST ALSO BE ABLE TO READ BLUE PRINTS AND MICROMETERS.

EXCELLENT WAGES AND BENEFIT PACKAGE. APPLY IN PERSON, EMPLOYEES RELATIONS DEPT., BETWEEN 8 TO 10 AM OR 1 TO 3 PM.

CURTIS INDUSTRIES

A CONGOLEUM COMPANY

34999 Curtis Blvd.
Eastlake, Ohio 44094

An Equal Opportunity Employer
(27-29)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a peaceful rural community. For midnight to 8 a.m. shift. Excellent salary, fringe benefits & congenial working conditions. Plus 1 meal on duty. Apply call or write to:

PARMER COUNTY COMMUNITY HOSPITAL

1307 CLEVELAND
FRIONA, TEXAS 79035
806-247-2754

(27-33)

SLĖPTUVĖ

Juozas Gučius

Jaunas amžiumi, bet ilgametis laisvės kovotojas buvo įskustas Geštapui ir be jokių kaltės įrodymų tapo pavėžintas į koncentracijos stovyklą.

Bet kad raudonieji ėjo vokiečių žeme, pasinaudamas suirute iš Vartenburgo kaceto išėjo ir Izidorius, Dzidoriumi dar universitete pramintas. Ką ten išėjo?! Išspruko pro geležinius erkėtdyglius, kai sargybiniai pradėjo ruošti bėgimui. Bet kur eiti svetimame krašte? Ką daryti? ... Ir suvokęs, kad dabar patogi proga kokiais nors dokumentais apsirūpinti, pasiryžta veikti saktu būdu. Mat, jo galvoje ir sąmonėje - pirmu žingsniu i Lietuvą, i gimtąjį kraštą, kur pasiliko žmona, kurią tik prieš porą metų buvo vedęs. Ir jis grįžta i stovyklą, kur jau šeiminkauja MVD pareigūnai. Izidorius, paprasčiausiai pamelavęs, kad jis buvo kalinamas nes pagelbėjęs ir slėpęs raudonųjų diversantus, MVD pareigūnas ne tik išrašė daug sakantį pažymėjimą, bet padėjęs stambų spaudą dar ir ranką pakratė. Izidoriui to tik ir tereikėjo, nors toks dokumentas lietuviams galėjo būti ir dviprasmingas, bet gi ji senieji slaptos kovos draugai pažįsta.

Daug nemigo naktų lydėjo kelionėje pusbadį ir išvargusį, dažnai įkyriai tardomą, kol, pagaliau, visgi palyginamai laimingai pasiekė numylėtąjį Kauną, kur tiek gražių jaunystės dienų išgyventa, kur buvo mokslas eita ir savo ateitis kurta, kur susikaupė meilė Tėvynei.

Atsargumo minties vedamas, nusprendė visų pirma užsukti pas vieną kovos draugą. Tas geležinke-

lietis gal negalėjo kristi i akį liaudies priešų ieškotojams. Artimame griovyje išlaukęs vidurnakčio, prislinko prie trobelės ir pasibeldė. Geležinkelietis Petras Unksnojus tamsoje nepažino Izidoriaus ir šurkščiai paklausė:

— Ko nori vidurnakty?

— Atsikvėpti pas tave, Petrai. Argi nepažįsti?

— Nel — piktokai bamptelėjo Petras stebėdamas sunykusį žmogelį priešais skrypaujančias duris.

— Izidorius, Dzidorius - jei nori. Iš kaceto atsiradau.

Petras žybtelėjo elektros lempuotę ir net per ilgą neskustą barzdą įpažino.

— Įeiki, prašau! Toks netikėtus.

Troboje, jie ilgai nelaukdami išsikalba. Izidoriui tiek daug dalykų paaiškėja, kad jis pradeda orientuotis, orientuotis pogrindžio veikėjo prasme.

Bet jam rūpi ir kiti, jo asmeniniai reikalai ir staiga Petrą aiškiai klausia:

— Ar, kartais, nieko nežinai apie mano žmoną. Norėčiau nedelsdamas susirasti ją.

Petras rimtas vyras dar rimčiau susikaupia ir ilgai nieko aiškaus nepasako. Bet Izidorius, tarytum ką nujausdamas, beria klausimus, kol pagaliau Petras prisiverčia:

— Jei taip spiri, tai, tai ... Tavo žmona geruoju su anuo ... — ir nebaigia sakinio.

— Su kuo? — prunkščia Izidorius.

— Su kuo? ... Pats turėtum numanyti ...

Čia Izidorius pašoka:

— Negi su tuo išdaviku?

Petras tik galva linkteli.

— Betgi ji ištekėjo už manęs, kada tas pabėgo karui prasidėjus. Kur jie gyvena?

— Nežinau. Tikrai nežinau. Ne mano reikalas. Kas dėl veiklos - aš tavo draugas, bet ... prašau, nepainiok manęs i šeimos dalykus.

Izidorius šauna balsu:

— Gerai! Ačiū už viešnagel! ...

— Tai kur dabar? Nakty? ...

— Nežinau ...

— Nedurniuok! Nespėsi išeiti i gatvę ir suims.

— Nebijok. Sakiau, kad mano dokumentai labai geri.

— Patarčiau nesikarščiuoti, kovos drauge. Ir neužmiršk pogrindžio! — primena Petras.

— Dėkuil! — atkerta Izidorius. — Kartą turiu ir savimi pasirūpinti. Ne vien dėl kitų.

Lauke, šalčiui atslūgus, prasidėjo šlabdriba. Izidorius vistiek nusiėmė galvos dangalą ir leido šaldyti smegenis ir nervus. — Tik negalvoti! Tik negalvoti!

— kalė sau, o tačiau galvoje raizgėsi minčių sukuriiai.

— Tiesa, ji ištekėjo už manęs, kada tas pabėgo. Tiesa ir tai, kad anksčiau ji jam daugiau simpatizavo. Gal ir mylėjo? Bet argi moteris tik jausmais vadovaujasi? Kur jos pareigos, paskirtis? ... Jis studentas ir aš. Jis nukrypes, o aš tiesiu keliu einas. Ji gi vistiek mane pasirinko ...

Ir tarytum apsvaigęs jis ėjo pats nežinodamas kur eina. Tik judėti, tik eiti, eiti ...

Staigą aliarmas. Vokiečių lektuvai dar iš paskutiniųjų visgi strateginiai svarbų miestą kartais puola.

Izidorius nelabai lektuvų bijo, bet pats nežinodamas kodėl ėmė bėgti prie vieno nuošalaus namo, i

ŽVILGSNIS Į ATEITIES LIETUVĄ

Iš Lietuvos pogrindžio laikraščio 'Aušra' Nr.14 (54)

(Tęsinys iš pr. numerio)

EKONOMIKA

Lietuva - žemės ūkio kraštas, neturintis beveik jokių žemės turtų. Todėl žemės ūkiu ir reikėtų pirmiausia rūpintis. Ši ūkio šaka turi ne tik išmaitinti respublikos gyventojus, bet ir pateikti pakankamai gaminių eksportui. O kad mūsų žemė gali šią užduotį atlikti, liudijo Nepriklausomybės metų patirtis. Pirkti maisto iš JAV ir Kanados, kaip tarybinio laikotarpio, jau tikrai nereikės.

Ką darysime su kolūkiais ir tarybiniais ūkiais? Daugeliui darbščių žemdirbių sąvoka 'ko lūkis' asocijuojasi su sąvoka 'vergija', 'baudžiava'. Todėl žmonės, ypač vyresnio amžiaus, jau seniai svajoja gauti savo žemės gabalą ir dirbti tik sau. Nors mes žinome, kad kolūkio našumas dėl nepakankamos kolūkiečių iniciatyvos yra labai žemas, bet nedideli privatūs ūkeliai - kita kraštutinybė. Juk tokio ūkelio nelabai mechanizuosi. O įteisinti stambius privačius ūkius ir juose dirbančius darbininkus - vadinasi, įteisinti dvarininkus arba buožes ir kumečius. Kokią rasti išeitį, kad žemdirbystė būtų naši, našesnė už kolūkių, kad žemės ūkyje nebūtų išnaudotojų ir išnaudojamųjų?

Siūlyčiau tokį variantą. Sei moms, norinčioms ūkininkauti, valstybė paskirsto ūkius. Ūkiai neturi būti labai maži ir labai dideli. Kiekviena šeima turėtų gauti žemės tiek, kad ji galėtų ją apdirbti. Bet darbas su plūgu ir akėčiomis - ne darbas. Tad 5-6, o gal ir daugiau ūkių jungsis į arteles, grandis, ar dar kaip nors kitaip vadina mus vienetus. Si artele gaus iš valstybės paskolą ir žemės ūkio mašinų: traktorių, sėjamųjų ir kt. Su laiku tie pavie-

niai ūkiais sustiprės ir patys įsigis po traktorių, sėjamąją ar dar vieną-kitą mašiną. Artelelės žinioje liks tik labai stambios mašinos: kombainai, kuliamosios, malūnai.

Be pavienių ūkių, dar turės būti steigiami ir valstybiniai ūkiai. Tai bus kažkas panašaus į tarybinius ūkius. Žmonės ten dirbs kaip įmonėje ir gaus atlyginimą pinigais. Bet jeigu koks nors pavienis ūkis nenašus, gauna mažai produkcijos, o gal net tampa nuostolingas, valstybės turės teisę šį ūkį nusavinti (žinoma su tam tikra kompensacija) ir jį perduoti darbštesniam ar apskuresniam žemdirbiui. Šitaip buvo elgiamasi Vokietijoje. Toks likviduotas ūkininkas perkeliamas į valstybinį ūkį. Juk dažnai būna, kad ūkininkas labai darbštus, bet nesumanus (ne laiku pasėja, nupjauna ir pan.), todėl turi didelių nuostolių. Bet vadovaujamas prityrusio specialisto, jis gali kalnus nuversti.

Minėtos artelelės galingą techniką - kombainus, traktorius - pačios savo jėgomis suremontuoti negalės, tad visuose rajonuose turės būti įsteigtos remonto dirbtuvės. O kad nesikartotų tarybinio gyvenimo praktika, kai mašina vos už vartų išvažiavus jau ratai nukrenta, tarp tų dirbtuvių turi būti skatinama konkurencija. Blogai suremontavai man traktorių, kitą kartą aš remontuosiu ne pas tave, o pas tavo kaimyną-konkurentą ...

Bet krašto ekonomikoje dominuojant žemės ūkiui, negalima pamiršti ir pramonės. Lietuva beveik neturi iškasečių. Tad pirmiausia reikės susirūpinti maisto produktų perdirbimo ir cemento pramonę. Įmonės žaliavomis aprūpins žemės ūkį, o cemento pramonei žaliavos turime šiaurės Lietuvoje.

Tarybinio laikotarpio Lietuvoje auga pramonės šakos, nereikalaujančios daug žaliavos, bet kuriose didelis darbo imlumas. Panašia kryptimi reikėtų eiti ir ateities Lietuvoje. Reikia visokeriopai plėsti radio, tikslųjų staklių, skaičiavimo mašinų, įvairių tikslųjų prietaisų pramonę, nes tarybinio laikotarpio išaugo gana gerų šių šakų specialistų. Vertėtų pagalvoti apie laikrodžių ir optinių prietaisų gamybą.

Stambios įmonės priklausys valstybei. Čia reikėtų prisiminti Jugoslavijos gamyklų darbininkų tarybų patyrimą. Įmonės valdo darbininkų taryba. Ji išrenka iš savo tarpo direktorių ir kitus gamybos vadovus, sprendžia ką gaminti, kaip gaminti, taip pat produkcijos realizacijos problemas. Valstybė įmonių vidaus reikalus nesikiša, ji tik bendradarbiauja su jomis.

Daug ko reikia pasimokyti iš Vakarų ūkių. Daug padės reemigrantai iš Vakarų, visų pirma, iš JAV. Svarbiausia - skatinti visų dirbančiųjų iniciatyvą, bet ne taip, kaip dabar daroma (garbės raštais, garbės lentomis ir pan.), o sudaryti tokias sąlygas, kad darbininkas žinotų: jei daugiau padarys, daugiau ir gaus, be baimės, kad bus pakeltos išdirbio normos.

Smulkios įmonės ir įvairios dirbtuvės galėtų priklausyti privatiems asmenims, kad pakeltų gaminių kokybę, tarp ūkių skatintų sveiką konkurenciją.

Didžiulę reikšmę reikės skirti profesinėms sąjungoms. Jos neturi būti vyriausybės ir valdančios partijos įrankis, kaip TSRS ('komunizmo mokykla'), bet savistovūs organai ginantys darbininkų ir tarnautojų interesus ir pateikiantys vyriausybei savus reikalavimus. Iškilus rimtiems nesuta-

rimams, darbininkai turės teisę demonstruoti ir streikuoti. Streikai - galingas darbininkų ginklas. Jais reikia naudotis tik tada, kai nenukenčia valstybės interesai. Tuo tarpu Vakarų pasaulyje daug pavyzdžių kai šalyje - prasidėjus ekonominei krizei - visi gyventojų sluoksniai stengiasi 'suveržti diržus', o darbininkai pradeda streikuoti, reikalaudami padidinti atlyginimus. Tad profsąjungoms turi vadovauti protingi ir išmanantys žmonės tikri Lietuvos patriotai. Vyriausybė turi visą laiką juos informuoti apie šalies ekonomikos padėtį.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, po dviejų trijų dešimčių mūsų Tėvynė pasieks Vakarų Europos ekonomikos lygį. Kad tai ne tušti žodžiai, liudija praeitis. Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta karo nuniokotoje šalyje. 1920 metais, kai baigėsi visi karai ir prasidėjo taikus kuriamasis darbas, Lietuva turėjo tik kelias dirbtuves ir kelis malūnus. Jokios pramonės nebuvo. Praėjo 20 metų. Lietuva per tą dvidešimtmetį spėjo sukurti tiek, kiek kita šalis sukuria per keliskart ilgesnį laiką. Bolševikai, 1940 m. įsiveržę į Lietuvą, rado nemažai stambių gamyklų klestintį žemės ūkį, sparčiai pažengusį gyventojų kultūrą. Ne veltui rusai tuo metu Lietuvą vadino 'Mažąja Amerika'. O juk niekas iš šalies mums nepadėjo. Vienintelis veiksnys, nulėmęs mūsų krašto iškilimą - krašto, kuris labai neturtingas žemės turtais - yra nepaprastas, tiesiog fantastiškas lietuvių darbštumas. Kur gyventų lietuviai - ar tėviškėje, ar Amerikoje, ar Sibiro tremtyje - jis dirbs iki devinto prakaito, kol susikuria tinkamas gyvenimo sąlygas. Lietuviai nenori ir nemoka gyventi blogai. Tai liudija ir tris dešimtųjų metų krizė, palietusi ir Lietuvą: beveik visos Europos valstybės buvo priverstos devaluoti savo valiutas, o litas liko nepakitęs. Tad neabejokime, kad lietuvių, kuriam teko pakelti ant savo

pečių tiek sunkumų, vargo ir persekiojimų, darbštumas, sumanumas ir sugebėjimas sunkiausiomis sąlygomis išlikti žmogumi iškels mūsų kraštą į vieną iš pirmaujančių Europoje.

KULTŪRA

Svarbiausias kultūrinės veiklos ateities uždavinys - atsikratyti rusiškos įtakos. Ne visa, ką gavome iš rusų, yra neigiamą. Būkime sąžiningi: nemokamas mokslas, nemokamas gydymas Lietuvoje pirmą kartą įgyvendinti tik tarybiniais metais. To paties mes turime siekti ir atgavę nepriklausomybę.

Tačiau mes turėsime daug tokio palikimo, kuriuo kuo greičiau reikės atsikratyti: biurokratizmu, baisiu, jokioms priemonėms neįveikiamu popierizmu, kuris šaliai kainuoja ne tik kalnus popieriaus, bet ir daugybės žmonių nervų sveikatos ir ... puspadžių, bevaikštant iš vienos istaigos į kitą. O kaip tas popierizmas stabdo pramonės, žemės ūkio ir kultūros augimą! Turime išnaikinti visokią 'blatą', protekcijas, ūkių produkcijos ir turto grobsytumą, kuris jau seniai nelaikomas nei vagyste, nei nuodėme. Turime išguiti tarybinį formalizmą ir dogmatizmą, besireiškiantį sprendžiant svarbiausius gyvenimo klausimus ir kainuojantį milžiniškas sumas. Mūsų laukia neįsivaizduojamai sunkus darbas. Juk kalba eina apie kelius kartų perauklėjimą! Jei mes viso to purvo nenugalėsime, jei neatgaivinsime įgimtojo lietuvių darbštumo ir sąžiningumo, nė vienas užmojis nebus įgyvendintasis!

Be to, mūsų tautą dar reikia gydyti nuo baisaus alkoholio. Kaip su juo kovoti - sunku net įsivaizduoti. 'Sausas įstatymas' čia nepadės - pradės veikti įvairūs pogrindiniai bravorai, sukletės kontrabanda. Reikia pasinaudoti patriotiniu pakilimu, kuris visada sustiprėja, atgavus laisvę.

(Nukelta į 10 psl.)

kurio rūšį skubėjo žmonės. Pasuko ir jis. Prie įėjimo du ginkluoti sargybiniai. Ir klausia:

— Drauge, kas esi?
— Savas — automatiškai atsako Izidorius.
— Pro šitas duris ir laiptais žemyn — sargybinis nurodo. Bet kitas sargybinis užsispiria:
— Drauge, kur ženklas?
— Čia! — ir rodo turimą pažymėjimą. Sargybinis žybteli raudoną lemputę.
— Tvarkoje. MVD spaudas. Gali eiti.

Slėptuvėje dega žibalinė rūkstančiu knatu. Tai eilinis rūšio kambarys. Žmonių nemažai ir daugiausiai uniformuoti, bet yra ir kelios moterys. Izidorius suvokia, kad čia tik rinktiniai susitelkę, todėl kukliai prisišlieja prie sienos arčiau durų. Ilgai netrunka ir pasigirsta lėktuvų užimas, bet visi ramūs, nes namas aukštas.

Staiga Izidorius pajunta kažkieno į jį sukoncentruotą žvilgsnį. Ir kai pasisuka į tą asmenį, jam pasidaro neramu. Juk tai tas universiteto kolega Pranas, tas užkietėjęs marksistas, kuriam Rūta simpatizavo. Bet Izidorius sukaupia visą valią ir ramina, kad ji slepia ilgą barzdą ir sunykęs veidas. Tačiau anasis slenka artyn ir ironiškai šypsodamasis tyliai prabyla:

— Dzidoriau, ar jau nebepažįsti?
— Atsiprašau, — nusisuka Izidorius.
— Nevaidink! Tuoj pažinau, nors ir labai esi pasikeitęs.
— Nesuprantu Tamstos, drauge! — užsispyrusiai tęsia Izidorius.
— Greit suprasi. Tik stebiuosi, kaip čia atsiradai?
— Aliarmas ir užėjau ...

— Aš ne apie tai. Kaip tu Kaune atsiradai? Tu, kapitalistinis pogrindininkel!

— Tu irgi pogrindininkas. Tik tu atėjai čia su svetima jėga, o aš be jos ... Tiesiai iš vokiečių kaceto. Pranas susimasto ir patylėjęs:

— Žinoma, čia ne vieta mūsų pokalbiui. Bet ... Izidorius pasiryžta:
— Politiniais klausimais taip, gal būt ... O kaip su mano žmona? ...

— A, tai jau esi painformuotas. Tavo žmona - dabar mano žmona iš idėjos. Ji suprato, kad teisingas kelias yra tik tas, kuriuo aš einu.

— Netikiu! — švokščia per dantis Izidorius, — tu ją prievartos būdu ... gal grasinimais? ...

— O jei ir taip?

— Tada tau nerandu vardol!

— Ne taip drąsiai, drauguži! — grasina Pranas.

— Netikiu, netikiu! Nors jūs ir moteris paverčiate bejausmiaus automatais, bet Rūta ne iš tų ...

— Klysti! Kiekvienas pažangiai galvojęs šiandien su mumis.

— Sakyk! — jau dabar Izidorius puola, — argi tau lietuviškas reikalas nebe savas? Ar tavasi kraujas ...

— Aš einu tiesiu keliu, o tu su išnaudotojais.

— Tu klysti, — atsikerta Izidorius, — man svetimi visi tie kurie rūpinasi tik savimi. Aš už lietuvių taurų, šaunų - neišnaudojantį ir neparsiduodantį. Supranti? Ir mano kelias be teroro!

— Teroras tavo sąvoka. Mūsų šiekiškai tai partijos linija be jokių nukrypimų.

— Ach, taip — tarytum nudžiungta Izidorius, — viskas teroras, kolega.

— Net ir taip! ... — režia Pranas.

— Dėkui! Aš be jo. O ar jūs suprantate, kad tuo būdu verčiate broliui brolių smaugti?

— Jeigu reikia ... — sumykia Pranas.

— Vadinasi, tu pasiruošęs imtis už gerklų, kaip sakoma.

— Taip, Dzidoriau. Ir klausimas, kurio pusėje bus persvara.

Tuo tarpu krenta bomba čia pat. Sukrėtimas. Lėkia gabalai cemento ir plytų. Tirštai sukyla dulės ir veržiasi lauk pro atsiradusią namo pamatuose angą. Žibalinė nukritusi ant grindų užgęsta. Sužeisti vaitoja, moterys pradeda isteriškai rėkti. Pranas nusikeikia ir iš baimės visiškai prisiglausęs prie Izidoriaus sunkiai alsuoja. Kažkas mėgina įžiebt elektros lemputę, bet pasigirsta draudžiamas balsas: — Nedekit šviesos. Nedekit! Ir garsiausiai šaukia Izidorius: — Nedekit!

Po kurio laiko lėktuvų urzgimas nutolsta. Pradeda spraginėti degtukai, žybcioti elektros lemputės. Išryškėja vaizdas slėptuvėje. Yra sužeistų, kraujuojančių, vienas kitas išverstų pamatų gabalais prislėgti. Aimanos, dejavimai ir moterų isteriški kūkčiojimai.

Izidoriaus veidu teka kraujas iš sužeistos kaktos, bet jis į tai, rodos, visai dėmesio nekreipia. Jis, šalto prakaito išpiltas, sunkiais žingsniais žengia laiptais į lauką ...

Vienas MVD uniformoje prieina prie arti sienos sudribusio Prano, papurto jį susirietusį veik į kamolį ir, matydamas jo išverstas akis, taria:

— Nebegyvas! Nors rodos ir nesužeistas. Matyt, širdis neatlaikė.

O Izidorius eina sunkiu žingsniu vis toliau, tik toliau nuo slėptuvės, tik toliau ...

ŽVILGSNIS Į ATEITIES LIETUVĄ...

(Atkelta iš 9 psl.)

Visur skelbti, kad girtuokliavimas - tarybiškas pasireiškimas, o girtuoklis - Tarybų šalininkas ir laisvos Lietuvos priešas. Čia daug galėtų padėti mokykla, o ypač Katalikų Bažnyčia. Daug reikės padirbėti ir kovojant su amoralumu ir šeimų nepatvarumu. Jei šeima galės pragyventi tik iš vyro atlyginimo, žmonos nebus priverstos dirbti - galės daugiau skirti dėmesio vaikų auklėjimui. Seimos turi auginti daugiau vaikų ir būti patvaresnės.

Bet neturime pamiršti ir Vakarų neigiamos įtakos. Susidariusi galimybė laisvai keliauti į užsienį, į mūsų kraštą pradės skverbtis Vakarų visuomenės ydos: pornografija, narkotikai, šaunamieji ginklai...

Reikės daug lėšų, jėgų ir žmonių aukoti tautos švietimui. Tarybinis režimas, atnešęs mums daug blogio, lietuviams atnešė ir visuotinį raštingumą ir beveik visuotinį vidurinį mokslą. To mes ir toliau turime siekti. Tik išsilavinę išprusę valstybės piliečiai bus tikri Tėvynės patriotai ir sunkiu šaliai momentu jų nereikės raginti, kad stotų jų ginti. Štai pavyzdys - 1919 metų nepriklausomybės kovos Lietuvoje, kuri iš visų Pabaltijo tautų turėjo daugiausia gyventojų, į savanorius išėjo 17 tūkst. vyrų. Tuo tarpu Latvijoje ir Estijoje, nors ten gyventojų buvo mažiau - beveik po 70 tūkst. Kodėl taip atsitiko? Lietuviai kultūriniai atžvilgiu buvo gerokai atsilikę nuo latvių ir estų.

Pažangus žemės ūkis ir pramonė taip pat pareikalaus daugybės išsilavinusių specialistų.

Lietuvos sostinė turėtų likti Vilnius. Kai kas dėl patogios geografinės padėties siūlo Kauną. Pirmenybė Vilniui turi būti teikiama ne vien todėl, kad tai istorinė Lietuvos raštinė, bet ir todėl, kad Vilniaus apylinkės ir pats kraštas smarkiai aplenkėjęs. Jei Lietuvoje suklestės mokslas ir kultūra, tai ir viso krašto centras Vilnius, tapęs lietuviškumo židiniu, darys didelę įtaką ir jo apylinkėms. Galime tikėtis, kad po kurio laiko ir Vilnija taps lietuviška. Juk prieš I-ji Pasulinį karą ir Kaunas buvo lenkiškumo centras, bet praėjo tik 20 laisvo gyvenimo metų ir šis miestas bei jo apylinkės sulietuvėjo.

Turbūt niekur pasaulyje ne rasime tokių pasipūtusių, tokių neprieinamų ir tolimų liaudžių vadovų, kaip Tarybinėje Sąjungoje. Jų atsiribojimas nuo liaudies, jų liaudies baimė sukelia tik panieką, neapykantą. Tad norėčiau, kad mūsų būsimieji vadovai, patys kilę iš liaudies, nesišalintų savo liaudies. Tenebijo jie išėiti į miesto gatves be palydovų, tenesinaudoja specialiu transportu (išskyrus ypatingus atvejus), o į darbą važinėja tais pačiais autobusais, kaip ir kiti piliečiai; tesinaudoja tomis pačiomis gydymo įstaigomis, telanko tuos pačius liaudies susibūrimus ir pasilinksminimo renginius, ir tesėdi ten tarp kitų piliečių, o ne prez-

■ Laiškai Dirvai

PAPILDANT IŠEIVIJOS KRAITĮ LIETUVAI...

Apie išėivijos kraitį Lietuvai, gražiai ir dalykiškai Dirvoje pasirodė Jūrātė Stankutė ir Vytautas Alanas. Pirmoji išdėstė daugiau istoriniu požiūriu, o antrasis -- kultūriniu. Nors yra paliesta ir politinė teikiama kraičio dalis, ją norėčiau šiek tiek papildyti, nors aš tose diskusijose ir nebuvau.

Kai tik sovietai okupavo Lietuvą (1940), Italijos lietuvių pastangomis, netrukus prabilo Vatikano radijas lietuviškai. Iš čia oro bangomis, mūsų pavergtajai tautai sumaniai duodama dvasinio peno. Jis okupantui yra labai kandas, nes religiniais klausimais iš Vilniaus mėgstama dažnai replikuoti.

Po karo VLIKui apsitvarkius Vokietijoje, dėtomis jo pastangomis prasidėjo iš Romos radijo stoties naujos lietuviškos radijo laidos, labai gerai girdimos Lietuvoje. Vatikano ir Romos laidos kasdien kartojamos po kelis kartus.

Amerikos Lietuvių Tarybos dėka, nuo 1951 m. vasario 16 d. lietuviškai prabilo ir Amerikos Balso radijas, kas dieną siųsdamas pakartotinas laidas. Nors daugiau iš čia kalbama apie šio krašto politiką, bet šalia to daug

diumo ar vyriausybines ložėse. Visa tai, ką siūlau, nėra pigaus populiarumo medžiojimas, bet pasitikėjimo savo tauta, savo liaudimi požymis. Ir tauta jiems už tai atsilygins meile ir pasitikėjimu.

Sparčiai kuriant pramonę, rūpintis aplinkos švara. Gana liūdną palikimą gavę iš tarybų - beveik negyvas upes, neprotinai numelioruotus vandens telkinius - reikės daug darbo, kad į upes ir ežerus vėl grįžtų gyvybė, kad fabriku kaminai negrėstų mūsų sveikatai. Šiuos reikalavimus sąmoningai priskyriau prie kultūrinės krašto veiklos, nes gamtos apsauga - krašto ir jo visuomenės kultūringumo požymis. O švari gamta leis plačiai išvystyti Lietuvoje tarptautinį turizmą ir poilsia vietas. Tai bus gana svarus pajamų šaltinis. Nors mūsųose ir nėra aukštų kalnų, milžiniškų upių, didingų krioklių, bet mūsų gamta turi tai, kuo nedaugelis kaimynų gali pasigirti: ramybę ir nelieptos gamtos grožį, kuris taip žavi didmiesčių gyventojus. Protingai prižiūrint tokias vietas, statant nedidelius spalvingus pensionus, mes turėsime daug užsienio poilsiautojų, kas išgarsins mūsų kraštą pakels gerove.

Svajonės, svajonės... Ach, jei jos išsipildytų, kaip kibutime į darbą, atiduotume viską dėl Tėvynės! O, Viešpatie, tiek iškentėje, tiek išvargę, nejaugi nenusipelnėme laisvės?

Dieve, duok mums laisvę!
J. Medvegalis

perduodama žinių apie šio krašto lietuvių kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, bei kas daroma ir Lietuvos laisvės reikalais.

VLIKo pastangomis, visuomenės per Tautos fondą sudėtomis lėšomis, apie 20 metų iš Madrido stoties, VLIKo vardu buvo siunčiamos radijo laidos pavergtajai Lietuvai. Daugiau, kaip dvejis metus, lietuviškai VLIKo vardu kalbėta iš Manilos, Filipinuose, lietuviams tremtiniais Sibire. Kad ir nedaug, ateidavo žinių, kad duodamosios laidos pagaunamos, nors pasitaisydavo ir priešingų žinių. Taip pat po ilgų dėtųjų pastangų, prieš maždaug ketverius metus prabilo lietuviškai ir garsioji LIBERTY stotis. Jos laidos Lietuvoje labai gerai girdimos, tik didesniuose miestuose okupantas jas gerokai trukdo.

Man atrodo, šios gyvojo žodžio radijo laidos, plačiai prakerta geležinę uždangą ir pavergtoji tauta turi daug progų pasiklausyti apie išėivijų pastangas Lietuvai padėti, jos sunkioje kovoje prieš okupantą.

Kaip kraičio dalys, pamėnėtini ir tokie dalykai. Pvz. Australijos prokomunistinė vyriausybė, gražiai nusišypsojus Kremlui, panaikino Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą. Pabaltiečių ir kitų, net ir pačių australiečių pagalbos pastangomis, ilgokai pakovojus, atėjusi nauja Australijos vyriausybė, jos pirmtakės suteikta Maskvai malonę, nepripažinimą panaikino. Tad dabar, Pabaltijo valstybės - Lietuva, Latvija ir Estija Australijoje laikomos nepriklausomos, tik sovietų okupuotos valstybės.

Nors JAV visos vyriausybės Lietuvos į Sovietiją įjungimo nepripažįsta teisėtu, tačiau ateityje galėtų ir kitaip atsitikti, jei tik naujas prezidentas būtų daugiau palankus sovietams ir norėtų su jais dar glaudesnių santykių. Kad tai negalėtų įvykti, mūsų, latvių ir estų visuomenės pastangomis, JAV Atstovų rūmai ir Senatas priėmė nutarimus, kad šis kraštas niekuomet nepripažins Pabaltijo valstybių aneksijos. Tai vis laikytina kraičio dalimi.

Naujieji ateiviai, kaip dr. A. Štromas, T. Venclova ir kt. pajėgė įtikinti tą patį VLIKą ir visuomenės dalį, kad "didžiajame pasaulio kalėjime" uždarytai lietuvių tautai reikią paruošti programą, atsinaujinančią Lietuvos nepriklausomai valstybei atsikurti. Pradžia tuo klausimu jau padaryta - žodis tartas - TAIP. Darbas gana sudėtingas ir atsargus. Lauksime bent

pradinių tos programos gairių.

Lietuvos diplomatinės tarnybos ir jos darbų krūvis lygiai rykuiuojasi į dedamojo kraičio sudėtį.

Juozas Audėnas,
So. Ozone Park, N. Y.

PONE REDAKTORIAU!

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacijai š. m. birželio 20 d. lankantis Valstybės Departamente, iškelčiau du specifinius dalykus: Pabaltijo valstybių diplomatinio atstovavimo testinumo klausimą ir mūsų politinių kalinių (ypač Viktoro Petkaus ir Balio Gajausko) sunkią lemtį. Valstybės Departamento pareigūnai abiems dalykams parodė palankumo. Pažymėjo, kad, esą, domimasi Pabaltijo valstybių diplomatinio atstovavimo testinumu ir tiriamas jo suderinamumas su teisiniais nuostatais, o mūsų Petkumi ir Gajausku rūpinamasi nemažiau kaip ščaranskiu ir Orlovu.

Po Washingtono vizitų pranešiau VLIKo ELTAI Valstybės Departament o pareigūnų pažiūrą į šiuodu taip svarbiu klausimu. Tačiau ELTOS Informacijos (1979 m. - birželio - Nr.

6) kalba tik apie vieną dalyką (susirūpinimą mūsų politiniais kaliniais) ir nežinomais sumetimais nutyli kitą - Pabaltijo valstybių diplomatinio atstovavimo testinumo klausimą.

Diplomatinis testinumas yra juk didžios reikšmės dalykas kovoje dėl Lietuvos valstybinės nepriklausomybės. Kodėl gi VLIKo ELTA jį nutylėjo?!

Tamstą gerbiąs

Dr. Bronius Nemickas,
Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vicepirmininkas

EXPERIENCED SET UP MEN
Must have knowledge of production Drill Press, Milling Machines, Bronches, Threading Machines, & Tapping Equipment. Must have own tools. For days & afternoon shifts. Apply in person 9 am-11:30 am & 1 to 3 pm.
REDFORD MFG. CO. INC.
4355 2ND
ECORSE, MICH. 48229 (27-32)

Wanted 1st Class Skilled MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN
Must be experienced on the following:
LATHES
DRILL PRESS
RADIAL DRILLS
OR GRINDERS
Must be able to layout from blue prints. Openings on 1st & 2nd shift. We offer excellent wages and fringe benefits, if interested apply in person Monday through Friday, 8 am to 5 pm
W. E. HENNELLS CO.
50625 CHERRY HILL ROAD
CANTON, MICH. 48188
An Equal Opportunity Employer M/F (27-30)

Siuntiniai į Lietuvą - 1979

Patariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageidaujama ir naudinga.

Siuntinys nr. 2, 1979

Labai gera vyriškai eilutei vilnonė angliška medžiaga - 3 m.: vilnonė angliška moteriškai eilutei medžiaga - 3 m.: vilnonė medžiaga suknelei arba vakarinei suknelei medžiaga (visos šios medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški išėiginiai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos "Levi" arba "Wrangler" džinsai (tik tokių Lietuvoje pageidaujama) ir trumpas sudedamas lietsargis vyriškas arba moteriškas.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu ...\$275.00

Į šį siuntinį dar galima dėdėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima dėdėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingesnių dalykų:

Avikailiai. Ilgi, vyriški arba moteriški, tikro kailio kalnierių, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas\$242.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui 94.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss 44.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis 37.00
Vyriškos arba moteriškos nailoninės kojines 3.30
Tights (kojinės-kelnaitė) 4.40
Vilnonė gėlėta skarelė arba nailono didelė skarelė 13.00
Geresni marškiniai 15.00
Vyriški arba moteriški bateliai 39.00
Puiki suknelei medžiaga 30.00
Vilnonė eilutei medžiaga, vyrams arba moterims .. 61.00
Geresnė vilnonė medžiaga eilutei 88.00
Crimplene medžiaga suknelei 22.00

Kartu su rūbais galima siųsti šie maisto produktai: ½ sv. arbatos - \$4.40; ½ sv. nešcafes - \$6.60; 1 sv. pupelių kavos - \$7.50; 1 sv. šokoladinių saldainių - \$7.50; 1 ½ sv. razinų - \$2.60; 40 cigarečių - \$5.00.

Įvairūs kalkuliatoriai, stetoskopai ir kraujo spaudimui matuoti instrumentai siunčiami pagal susitarimą.

Sudarant savo nuožiūra siuntinį, reikia pridėti \$34.00 persiuntimui.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausiu paveldėtoji būdu.

Norime atkreipti klientų dėmesį, kad mes siuntinius tuojau išsiunčiame vos gavę užsakymą. Sąskaitas prisiunčiame tik pasiuntus siuntinius, kurios galima apmokėti paprastu čekiu.

BALTIC STORES LTD.
(Z. & V. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Telefonas 01-460-2592

VYT. ALANTAS

JŪRŲ POEMOS

AITVARAS VIRŠUM VANDENYNŲ

Sutemus, iš padangių pabyra jūrų gelmėsna žvaigždynai.
Regiu, kaip Aitvaras spindus praskrieja pro Sietyną, —
Žinau, jį skrendant link Kasiopėjos tako:
Ten mano broliai šiąnakt renkasi į Seimą,
Nes aiščiams žemėj vietos nebepakako, —
Tik Juokšstandis priglaus lietuvių šeimą.
Atskris lietuviai ten iš Nemuno šalies, —
Skubės nelaimingieji iš piliarinės nakties,
Ištrūkę iš vergijos gniaužtų siaubingų,
Erdvynuos atsikvėpti laisvės dvelkimu.
Audronaša skrajūnas — Aitvaras šauklys
Neleis lietuviams užmiršt Paukščių Tako niekadoms: —
Jis amžinai padangėmis skraidys
Ir aiščius šauks vienybėn visados.

Kasiopėja — kitaip mūsų vadinamas Paukščių Takas arba Juokšstandis — dangaus šiaurinio pusrutulio žvaigždynas.

VIKINGAI

Kai Bangpūtys keliauja švokšdamas bangų sūkuriais,
Ir debesynus raižo Perkūnas zigzaginiaiis žaibais
Matau, kaip katerom skrieja vikingų laivai
Ir blizga jų bangų aplieti plieniniai šarvai.
Jie marių valdovai, vėjų draugai,
Jiems audros per niek, jie jūrų vilkai!
Kodėl aš jų tarpe nematau lietuvio?
Gal legendos apie jų marių žygius žuvo?
Gal ir lietuvių valčių vėtros draskė bures, —
Ir prūsas, Bangpūčiui aukurą pakūręs,
Laivais į tolimus kraštus keliavo
Ir skelbė garsą krašto savo?
Gal marios išplaus tą mįslę seną,
Kaip aistis užkariautus lobius namolei gabeno,
Ir kaip jis, lyg vikingas, grūmės su Bangpūčio galybe,
Paniekindamas jūrų dievo audringąją rūstybę?
Šaltiniai prūsų jūrų žygius nutyli,
Kažin ar paslaptį tą beišgriebsime iš jūrų gylio?
Lietuvis savo metraštyje rašė ne Vandenyne,
O girių neaprepiamose platybėse — Žemyne.
Jo laivas buvo — tvirtas žirgas pabalnotas,
Kuriuo jis išbraidė girių neribotus plotus.

ATLANTIDA

Kadaise grimzdo žemėn užkeikti dvarai. —
Nugrimzdo Nemuno slėny garsioji Raigardo pilis,
Ir marių gelmėse nuskendo Atlantida, —
Tik josios vardą dar išplauna bangos kai kada.
Nenoriu, kad ir Tave apgobtų miglynai amžių,
Ir kad tik Tavo vardas beskambėtų kaip legendos,
Kurias kartotų mano žemė atodūsiais giliais...
Nemėgstu saulėlydžio paskutinių spindulių, —
Ir netikiu, kad paskutinis vakaras jau temsta mano žemėj. —
Gentis manoji savo laisvės polėkiais veržliais
Tautoms į laisvę rodo kelią iš slogios vergijos
Ir jau patapo legenda naujųjų amžių...

SIAUBŪNAS ANT JŪROS KRANTO

Klausausi, kaip bangelės šnara
Pliauškėdamos į krantą.
Žinau, atbrido jos per Okeaną
Iš tolimos šalies
Ir žino daugel paslapčių. —
Jos šnabžda man, kad karalienės
Birutės kalno papėdės šventon olon
Siaubūnas įsibrovė devyngalvis
Ir kalną, apglėbęs čiauptais devyniais,
Galuojasi sulygint su žeme.
Ir šnabžda man bangelės, kad anapus
Tik laisvas Aitvaras dar skraido po padangę,
Nes prieš štrėlės jo pašaut negali...

Prie Kuršių marių Neringoje...

LAUKIMAS

Aš vaikščioju ant marių kranto
Ir su nerimu laikiu laivo iš toli.
Jei jis pasirodys horizonte
Išskėstom burėm baltasparnėm,
Aš tarsi, kad jūreiviai atgabena
Iš anapus Okeano laisvės žinią,
Taip laukiamą seniai seniai!
Tuomet aš laužą didelį sukursiu
Ant marių kranto ir pasveikinsiu
Jūreivius maršais pergalingais
Ir liepsiu bures pakelti į Tėvynę!
Bet jeigu laivas burėm juodom įplauks į uostą,
Aš tarsi: — Atkako Viešnia Juodoji iš Tenai,
Ir metas man jau ruoštis į kelionę paskutinę
Į amžiną Tėvynę...

AMŽINYBĖ

Bangelės talaškuoja į smėlėtą krantą —
Į ritmą Amžinybės. —
Sekundes jos į amžius renka
Ir pina pynę praeinamybės.
Ir ritmu amžinuojų plazda širdis manoji
Ir kas sekunde man kartoja,
Kad greit išmuš jai akimirka skirta
Ir Amžinybės atsivers anga,
Kuri čia pat ir taip toli
Ir veda jon keliai visi.
Tada ir mano siela susilies su ritmu Visatos,
Ir laiko laikrodžiai man tada sustos...

Kuršių marių švyturys.

KALBOS VARGAI

T. KLYGA

Kartą vienas senosios išeivijos lietuvis labai šmaikščiai pratarė dėl kito žmogaus nesėkmės. Girdi, gaila tai gaila, kad taip nutiko, bet — patsai kaltas. Juk Dievas įdėjo protą pakaušy žmogui, tai reikia jį krutinti, be paliovos naudoti, o ne žiopsoti ir snausti. Paiką ir bažnyčioj plaka.

Taip ir mes patys labai ir labai kalti dėl kalbos negerovių. Rodos, jei bent truputį "savo protą krutintume", daugelio klaidų visai lengvai išvengtume. Dabar net dažni spaudos rašėivos kartais pila žodžius tartum užsimerkę, lyg tas gaidys savo atmintinai išmoktą kakariūkū. Nepagalvoja, ką jų rankos parašo. Va, laikraščiuose vis ir vis skaitom, minint kokį asmenį (sukaktyse, pagerbime ar mirties pranešime), kad pavyzdžiui — jis gimė Alytaus apylinkėse. Arba: buvo kilęs iš Jurbarko apylinkių... Tik įsimastykim, ką tai reiškia: žmogus gimė ne vienoj vietoj, t. y. apylinkėj, o iš karto kelete vietovių? Jei pvz. gimė netoli Kauno, Žaliakalny, tai sakytume, kad vienoj Kauno apylinkėj gimęs, nes Žaliakalnis negali būti kartu keletas apylinkių. Ir žmogus negali gimti keliose vietose, todėl šitokiais atvejais daugiskaitos vartojimas yra tiesiog pri-trenkiantis nesąmonė. Net vaizduotės pasakose tokių dalykų, rodos, nepasitaiko, vien mūsų tingėjimas galvoti sukuria panašias negalimybes...

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

FILATELIJA

Nr.6

Antanas Bernotas

ISPANIJA išleido 10 pašto ženklų seriją su to krašto buvusiais karaliais ir karalienėmis. Čia dedame tos serijos 50 pezetų pašto ženklą su karalium Alfonso XIII.

Karalius Alfonsas XIII (1886-1941), karaliaus Alfonso XII sūnus, sostą perėmė labai audringu laiku. Iki jis sulauks pilnametystės 1902 m., jo motina Marija Kristina Ispanijos sostą valdė regentės teisėmis. Jau prieš tai prasidėjęs karas su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis (1898 m.), Ispanijai buvo labai nelaimingas: šio karo metu ji neteko Puerto Rico, Kubos ir Filipinų. Prieš Alfonso XIII vyko Madrido ir Barcelonos sukilimai nuo 1909 iki 1911 m. sukilę maurai 1923 m. išvarė ispanus iš Maroko, kai karalius diktatorium buvo paskyres Primo de Rivera. Po to sekusių streikų ir sukilimų pasėkoje, karalius Alfonsas XIII 1931 m. buvo priverstas atsisakyti sosto ir išvyko į užsienius. Mirė Romoje 1941 m.

KANADA vasario mėnesį išleido 14 centų pašto ženklą, kuriuo paminimas Quebeco miesto karnavalas. Pašto ženkle matome margaspalvę minią, kurios fone stūkso provincijos valdžios rūmai, Frontenaco pilis ir istoriniai senamiesčio namai.

Šis paprotys įsigalėjo jau prieš keliasdešimt metų. Karnavalo metu senamiesty ir apie Chateau Frontenac,

daugiausiai ant vadinamos Dufferin terasos, tarp tvirtovės ir šv. Lauryno upės atkrantės, susirenka milžiniškos įvairiaspalvė džiūgančios žmonių minios. Dailininkai išskaptuoja iš ledo įvairių statulų, čia vyksta fakelių lydimos lenktynės rogutėmis, čia keliama si per ledo lytimis užgožta šv. Lauryno upė.

SOV. SAJUNGA išleido 6 kapeikų pašto ženklą, kuriuo paminima Stavropolio miesto įkūrimo 200 metų sukaktis (1977 m.).

Stavropolis (to paties vardo apygardos centras) guli priekaukazyje į rytus nuo Krasnodaro, maždaug pusiaukelėje tarp Azovo ir Kaspijos jūrų. Apylinkėje yra gausiausi Sovietų Sąjungos degančių dujų išteklių, mineralinio vandens versmės ir daug žaliavų. Apygardos ribose yra ir viena aukščiausių Kaukazo kalnų viršūnių — Elbrusas. Pats miestas yra maisto produktų, vyno medžio, odų ir pedagoginiai institutai. Stavropolio mieste gyvena apie 140,000 gyventojų.

TOGO Respublika (vakarinėje Afrikoje) išleido ke-

VADOVĖLIS NEMOKANTIEMS LIETUVIŠKAI

Ką tik išėjo iš spaudos vadovėlis, skirtas lietuviškai nemokantiems vaikams ir jaunimui. Vadovėlį su priedais parašė mokytojas A. Rinkūnas, savo laiku plačiai vartotų "Kregždučių" autorius. Vienas kompleksas susidaro iš penkių atskirų knygų.

Pagrindinė knyga yra pats vadovėlis, pavadintas "Ar kalbate lietuviškai?", "Lithuanian for beginners", 224 puslapių. Jame yra trys dalys: fonetika, skaitymai aplinkos pažinimo temomis ir žodynas (lietuviškai — angliškai ir angliškai — lietuviškai).

Šalia vadovėlio yra trys darbo sąsiuviniai, kurių vieną ar du mokinys pasirenka pagal savo pajėgumą. Sąsiuvinis A skirtas vaikų darželiui — paveiklavimo knyga, sąsiuvinis B skirtas pradžios mokyklos lygio mokiniams ir sąsiuvinis C — studentams ir suaugusiems. Pagaliau visas darbas suderinamas pagal Mokytojo Vadovą, kuriame išaiškintas kiekvienos pamokos darbas.

Sąsiuvinis C ir Mokytojo vadovas yra dviem kalbom — lietuviškai ir angliškai. Tiek pagrindinis vadovėlis tiek darbo sąsiuviniai yra gausiai iliustruoti specialiai pieštais piešiniais.

Kainos, perkant pavieniui, yra šios: vadovėlis —

turių pašto ženklų seriją su keturiais evangelistais: Jonu, Luku, Matu ir Morkum (pastarąjį čia dedame). Prie kiekvieno evangelisto yra ir atitinkamas simbolis, kaip jis vaizduojamas mene.

Evangelistas Morkus, Marijos sūnus, II Evangelijų knygos autorius, buvo jerezalietis ir jų namuose, Kristui įžengus į Dangų, apaštalai rinkdavosi melstis. Sakoma, kad ten buvo valgoma ir Paskutinė Vakarienė. Į apaštalytės darbą Morkų įtraukė jo pusbrolis šv. Barnabas. Su juo ir šv. Povilu jis keliavo į Pamfiliją, vėliau į Kipro salą. Po 51 m. šv. Morkus jau buvo Romoje, kur bendradarbiavo su šventaisiais Petru ir Povilu. Apie 66 m. jis buvo artimuose rytuose — Aleksandrijoje ir kitur. šv. Morkaus relikvijos nuo IX amž. yra saugomos garsiojoje Venecijos to paties vardo bazilikoje.

\$4.00, darbo sąsiuviniai B ir C — po \$2.80, darbo sąsiuvinis A — \$2.00, Mokytojo Vadovas — \$3.50. Pašto išlaidos į tą kainą neįeina. Perkant didesniais kiekiais duodama 15% nuolaida. Atsiskaitoma Kanadoje kanadiškais doleriais, visur kitur — US doleriais.

Adresai: Kanadoje — "Ar kalbate lietuviškai?", 1011 College St., Toronto, Ont., Canada, M6H 1A8, JA Valstybėse — JAV LB švietimo Taryba, 912 Plainfield Rd., Downer Grove, Illinois 60515.

Kanados LB Krašto Valdyba

MULTIPLE DRILL HEAD ASSEMBLERS BORING MILL OPERATORS GEAR SHAPERS JIG BORE OPERATORS RADIAL DRILL OPERATORS

Excellent pay rate. Excellent machines. F... benefits. DTA shop with steady overtime. Night shift position. Must prove 8 years of experience or Journeyman status.

NOW IS THE TIME TO JOIN THE #1 TEAM
Please apply in person at:

F. JOS. COMPANY

DRILL-WAY DIVISION
23247 Pinewood Warren, Mich. 48091 (15-29)

WANTED STRUCTURAL FITTERS

QUALIFIED FITTERS ONLY
WITH SOME LAYOUT EXPERIENCE DESIRABLE
FABRICATION PLANT
LOCATED IN TRINITY, TEXAS

Paid Hospitalization, Life & AD & D Country Living — No Traffic Hassie.

LESS GAS REQUIREMENTS
TRINITY STEEL FABRICATORS, INC.
200 PINE VALLEY DR. P. O. BOX 1451
TRINITY, TEXAS 75862
TRINITY 713-594-3513 HOUSTON 713-224-3996
Equal Opportunity Employer (26-29)

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE LATHE & TURRET LATHE, VERTICAL & HORIZONTAL MILLS.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

MG CECIL EQUIPMENT

6186 Norwalk Road
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer (23-32)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Kopyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

ŽMOGAUS VERTYBĖS PAJAUTIMAS

IGNAS ANDRAŠIUNAS

Pirmiausia niekados negalima žmogui pripažinti pilnos vertės pajautimo, jeigu jis aiškiai rodo savo elgesio silpnybes. Žmogus savo elgesio normas turi derinti pagal krikščioniškosios dorovės principus. Krikščionybė yra siela, kurioje yra paslėpta visuotinės sąžinės gyvybė. Moralė yra dvasios aiškumas, kurios tikrumo pobūdis glūdi natūralaus gėrio sąvokoje, praktiškai gyvenime išreiškiama žmogaus pareigos atlikime. Moralė bendra prasme yra universalinis gėris. Ji privalo įpareigoti žmones visuose jų darbuose ištesėti savo pažadus. Ypatinga prasme moralė yra papročių drausmė. Todėl ji turi teisę normuoti jėgos ir dorybės geradarybes. Dorovė

nėra sutartis ir pagal ją negalima teisės padaryti be didesnės vertės ir reikšmės. Ir iš tikrųjų, jei dorovė būtų susitarimo dalykas, tai kiekvienas galėtų laisvai ją tiek teigti, kiek jam patinka. Todėl net pati utilitariškiausia ir labiausiai tiesioginė politika turi žinoti, kad nieko rimto ir pastovaus nepadaro be elementariausių dorovės dėsnių pagalbos. Nuo to laiko, kai žmogus pasidarė to vardo vertas, jis siekia prisiderinti prie teisės, kad pateiktų norimus reikalus. Bet kas gi yra teisė, jei ne moralės paveldėtoja? Ir tik vienas teisingumas pajėgia įkūnyti tvarką ir taiką tautoje ir tautose, nes tik jis vienas sudaro žmonių solidarumo sąlygas, logiškas išvadas ir gyvą liudijimą tos sielos brolybės, kuri yra aukščiausios moralės, pačios didžiosios dorybės, — gailėstingumo išreiška.

Krikščioniškosios dorovės principų žmogus pagrindines savo elgesio normas išreikštų šiuo posakiu: "Savo apgaulingais poelgiais negalima piktinti tų žmonių, kurių tikimasi susilaukti savo pasekėjais". O pagal Martyną Liuterį šią mintį praplėtus būtų galima sakyti: "Žmonių, kurie savo dvasios nusiteikimus ir savo žmogiškąją vertę saisto krikščioniškos moralės gėrio normom, negalima klasifyingai suvedžioti, išduoti apkalbėti arba apie juos piktas paskalas skleisti". Žmonės, kurie blogo elgesio normom grindžia savo gyvenimą negalima priskirti prie taurios ir susiderinusios bendruomenės sluoksnio.

Žmogus savo vertės pajautimo negali grįsti įsitikinimu, kad jo siela su žmogiškais polinkiais yra dvasia, kuri prigimties gelmių šaknis yra praradusi ir kaip koks šetoniškas pasibaisėjimas turi kelti maištą pasaulyje. Vokiečiai sakyti, kad tai žmonės, kurie "Der liebe nicht haben", — žmonės be meilės. Ir šitokie žmonės yra tarytum blogos naugės atplaišos siurpų sąskambį keliančios. Kai mes prisimename su koku įniršimu mūsų krašto okupantai naikino Lietuvos ūkį ir bedaliais tremtiniais paleido jos ūkininkus į Sibiro taigas. Okupanto viešas reikalavimas, kad Lietuvos ūkininkas atsižadėtų savo žemės ir savo tėvynės, ar tai nėra be meilės, šiurpus ir šaltas iš blogo metalo "medžiaginis dvasios" sąskambis. Tai yra tas nuasmenintas, sužalotas nesupratimas ūkininko profesijos, kurios dėka jis kruopščiai prižiūrėjo tėvynės laukus ir miškus. Ir tai darė

Tautiniai šokiai Lietuvių dienose Chicagoje.

S. Kuprio nuotr.

su tokiu žmogiškosios vertės pajautimu, kad visas savo našaus darbo pasėkas paliktų ateinančiom kartom. Bandytas išplėsti šetoniškom priemonėm ūkininko meilę savo profesijai, jo amžiaus pamiltą žemės savastį niekados negali užgesinti jo meilės ir ilgesio savo kraštui ir jo gimtims laukams.

Taip pat mes turime vertinti su dideliu dėmesiu pareigos pašaukimą mokyklos darbe. Mokytojo profesija yra jaunų žmonių ugdymo pareiga. Ši pareiga turi būti su meile ir labai rūpestingai atliekama, jei norima pasitenkinimo ir pasisekimo susilaukti. Ir jei mes pripažįstame, kad tai yra garbinga profesija, tai mes turime aukotis, kad ji būtų visais požiūriais išpildoma. Tik užkietėjusios dvasios žmogus gali leisti jaunų žmonių sielos polėkius sužaloti, o abejonių maište paskendęs individas nesiryžti juos pažadinti.

Kai kas piktinasi, kad per daug paviršutiniškai gležna jaunų žmonių siela žalojama, jei meilės ir pareigos jausmais yra paženklintas jų tautinis auklėjimas. Visi tie, kurie yra abejonėse paskendę ir pripažįstame, kad gimtoji kalba yra vylinga kaukė, kuri nekelia noro į savo tautos meno pažibas pažvelgti; jiems ji yra negailėstingas skundas, kenkia pažangai ir apie ją jie daugiau girdėti jokio noro nebeturi. Visus šitokius žmones būtų galima pavadinti su mirusiom sielom, — "dvsaios elgetoms".

Bet gi, kas žino kodėl mūsų Lietuvos — Motinos gimtoji kalba savo išsireiškimo niuansuose pirmąjį žodį taria su tokiu šventumo jausmu "Meilė". Ir kodėl sielos gelmėse glūdi fantazija, iš kurios išaugusi kalba mūsų gyvenimo rūpestingai puoselėjama suteikia išreiškimo jėgos įvairiom formom išsakyti savo sielos subtilų pasaulį. Ir jei mes kultūrą suprasime kaip pareigą nuo lauko miško iki aukščiausios sielos ir proto išreiškos laipsnio. Jei mes sutiksime, kad kalba yra ge-

riausia išreiškimo priemonė savo idėjų, kurios yra brangus atvaizdas mūsų tautos dvasios pasaulio. Tai visi tie, kurie sako, kad gimtoji kalba eina miriop ir yra senų žmonių muziejinė seniena, yra ne kas kita, kaip pareigos meilę išduodą ir save suniekiną iki beverčio žmogaus paveikslo. Kiekvienas, kuris tai žino ir savo sielos esmėje jaučia tą didįjį meilės pareigos jausmą yra tautiškai mąstantis, pilnąją žmogaus vertę pajautęs žmogus, nes tai yra tikroji žmogaus mąstymo apreiška ir ieškojimas būdų ir priemonių išsakyti žmogaus esmės turinį. Žmogaus ateities įsitikinimai, jo tikrybė, visados turi būti grindžiama ant jo dabarties tvirtų pagrindų. Už jo yra

paslėptas didelis tautos praeities kultūrinis palikimas. Šitokio mąstymo išvadoje, kiekvienas tautiškai apsisprendęs žmogus neturi jokios baimės dėl praeities ir nejaučia jokios baimės dėl ateities. Tai yra tautiškai mąstančio žmogaus ateities veikimo planas ir jo darbo laukas. Šios krypties pasekėjus drąsiai galima vadinti žmonėmis, kurie savo dvasios esmėje yra pajutę žmogaus vertę, pareigą ir pašaukimą.

Wanted Journeyman
TOOL AND DIE MAKERS
Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & Close tolerance. Up to \$24,000 or more per year (incentive plan).
APPLY CALL OR WRITE TO:
NEW HOPE TOOL & FABRICATION
P. O. BOX 807
FUQUAY VARINA, N. C. 27526
919-552-9181
(26-32)

"Amber Holidays"

1979 M. EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

VIENOS SAVAITĖS:

rugsėjo 19 — \$829.00
rugsėjo 26 — \$829.00
spalio 10 — \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

gruodžio 19 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2,
Maskva 2, Helsinkis 2\$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSCIAU.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL.
REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

NAUJOS KNYGOS

• **Milda Kvietytė. PETELIŠKIŲ SALA.** Pasakos ir vaizdeliai vaikams. Iliustravo Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Išleido Pasakų Fondas — 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Spaudė Vl. Vijeikio spaustuvė Chicagoje. 64 psl. Kaina 4 dol.

• **Klemensas Jūra. MONSINJORAS.** Prel. Zenono Ignatavičiaus gyvenimo aprašymas. Išleido Bronius Ignatavičius. Knygos pelnas skiriamas Brazilijos lietuvių jaunimui. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 384 psl. Kaina 10 dol. Knygą galima užsisakyti šiuo adresu: Christina Z. J. Selmys, 9 Budgell Terrace, Toronto, Ont., M6S 1B3, Canada.

• **Azorin. PIRMASIS STEBUKLAS.** Vertė Povilas Gaučys. Išleido Rūta. Kalbą žiūrėjo Pranas Razminas. Viršelis V. Virkau. 198 psl. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

• **Adolfas Venclauskas. KOVOJE SU MILŽINU.** Viršelis Vl. Vijeikio. Išleido Akademinių Skautų Sąjūdžio Filisterių Skautų Sąjungos Worcesterio skyrius. Spaudė Vl. Vijeikio spaustuvė Chicagoje.

• **Joseph Ehret. LITHUANIA.** The European Adam Translated from German by Algis Mickunas, Ph. D. Published by Kestutis Jerome Butkus Foundation, 3440 W. 61 St. Chicago, Ill. 60629 Kaina 3 dol.

ROCHESTER

**MIRÉ A. A. PULK.
RAIMUNDAS
LIORMANAS**

Liepos 9 d. mirė savanoris-kūrėjas a. a. plk. Raimundas Liormanas. Palaidotas liepos 12 d. Rochestery.

A. a. pulk. R. Liormanas buvo gimęs 1892 m. rugsėjo 9 d. Baigęs Panevėžio mokytojų seminariją 1912 m., mokytojavo, kol 1914 m. buvo mobilizuotas. Karo metu baigė Pskovo karo mokyklą. Reiškėsi lietuvių veikloje, dalyvaudamas lietuvių seime Petrapilyje, paskiau buvo lietuvių įgaliotinis Rygoje. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas krašto apsaugos ministerio adjutantų, vėliau kanceliarijos viršininku. Kaip ketvirtas numeris savanorių-kūrėjų eilėse dalyvaavo nepriklausomybės kovose. Baigęs aukštuosius karininkų kursus, buvo karo komendantas Vilkaviškyje, Marijampolėje ir vėliau Klaipėdos krašte. Kurį laiką dirbo kariuomenės štabe,

po to vėl buvo Raseinių apskr. komendantas. Pulkininku pakeltas 1931 m. Už nuopelnus apdovanotas II rūšies Vyčio kryžiumi. Kaip buvęs Klaipėdos krašto komendantas nacių geštapo buvo areštuotas ir paleistas tik 1944 m. Atvykęs į Ameriką kurį laiką gyveno Philadelphiaje, o nuo 1958 m. — Rochestery.

Nuliūdime liko žmona Stefanija, duktė su vyru Danguolė ir prof. Antanas Klimai ir keturi anūakai.

CHICAGO

ARTEJA 66-TASIS VYČIŲ SEIMAS

Nebetoli jau rugpiūčio 16-19 dienos, kada į Chicago iš visų Amerikos kampų suvažiuos Lietuvos vyčių organizacijos nariai. Atvažiuavę sustos Radisson viešbutyje, kur vyks 66-tasis Vyčių seimas.

Chicagiškiai tuo tarpu dirba išsijuosę. Birželio 19 vėl bus susirinkę tartis.

Pasitarime ilgiau buvo sustota prie programos knygų. Ji yra svarbi, turės pa-

dengti seimo išlaidas. Lietuviai prekybininkai ir organizacijos yra prašomi paremti vyčius, kai aplankys juos vyčiai su aukų lapu. Įdėti jie yra prašomi savo prekybos ar organizacijos vardą į vyčių seimo programos knygą. Ją skaitys iš visos Amerikos suvažiuavę vyčiai, bus puiki reklama.

Dvasios vadas kun. Antanas Zakarauskas rūpinasi, kad pamaldos viešbutyje gerai suorganizuotos. Susirašinėja su arkivyskupija, kviečia kardinolą Joną Cody dalyvauti bankete ir pamaldose šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Bus labai iškilmingos mišios, kurias celebruos vyskupas Vincentas Brizgys ir daug kunigų.

Bus kultūrinis festivalis, su meno paroda ir spaudos stalų, su visokių rankdarbių kioskais. Apygardos vyčių choras dalyvaus su menine programa.

Liepos 17-tą Vyčių salėje ir sodelyje bus Pietinio Ramiojo Vandenyso vakaras. Ruošiamos dekoracijos, kurios turės priminti gražiasias Havajų salas.

Seimo kulminacijos punktas bus didysis banketas. Jame bus pagerbtas kongresmanas Eduardas Derwinski, išteikiant jam aukštinį "Lietuvos Draugo" medalį. Bus išteikta ir stipendija vyčiui jaunuoliui, siekiančiam aukštojo mokslo. Gros pakaitomis trys orkestrai. Salė yra milžiniška ir graži. Visi lietuviai kviečiami pamatyti tas iškilmes ir kartu pasilinksinti.

E. Pakalniškienė.

**CLEVELANDO
PARENGIMAI**

• LIEPOS 22 D. 1 val. p. p. ALT S-gos Clevelando skyrius rengia gegužinę dr. Algirdo Nasvyčio sodyboje, 10823 Magnolia Dr., Clevelande.

• LIEPOS 29 D. Pensininkų klubo gegužinė parapijos sodelyje.

• RUGPIŪČIO 5 D. — Lietuvių klubo gegužinė Kroatų sodyboje ant Mulberry Road.

• RUGPIŪČIO 26 D. Kario žurnalui paremti parengimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 1-3 D. — 1979 m. Š. Amerikos Lietuvių Vasaros Sporto žaidynės: lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir golfaš. Vykdo Clevelando LSK Žaibas ir Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.

• RUGSĖJO 8-9 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• SPALIO 6 D. Balso 35 metų sukakties minėjimo balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 7 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• SPALIO 12, 13, 14 D. šaukiamas Lietuvių Kongresas Clevelande. Rengėjai Amerikos Lietuvių Taryba.

• SPALIO 13 D. LB Ohio Apygardos rengiamas abiturientų balius.

• SPALIO 20 — Tėvynės Garsų radijo 30 metų sukakties minėjimo vakaras Lietuvių namuose.

• SPALIO 27 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 3-4 D. Lietuvių Diena.

• LAPKRIČIO 10 D. Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• LAPKRIČIO 17 D. Korp! Neo-Lithuania šventė - balius su Neo-Lithuania orkestru iš Chicagos.

Lietuvių grožio salionas **SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-4210.**

FIRST CLAS DIE MAKER
GOOD BENEFITS, QUEENS LOCATION. SALARY OPEN. CALL (212) 898-8300. Ask for JOE. (25-39)

MACHINE SHOP
SPECIAL MACHINE BUILDER

Located in Fenton. Equal Opportunity Employer offering good benefits and pay rate. Immediate openings in the following trades.

BORING MILL OPERATOR
MILL HAND
LATHE HAND
MACHINE BUILDERS
Call 213-629-5382
FLUID & ELECTRIC CONTROL CO. (19-28)

**WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
TOOL AND DIE
MAKER**

Our company is accepting applications for a journeyman tool and die maker.

The successful applicant should have served a bonafide apprenticeship or have a minimum of eight years practical experience which can be substantiated with proper affidavits.

We offer an excellent fringe benefit package with an hourly wage of \$9.01 plus shift premium. All qualified candidates should contact:

**EMPLOYEE RELATIONS DEPT.
MUSKEGON PISTON RING CO., INC.**
1839 Sixth St.
Muskegon, Mich. 49443

An Equal Opportunity Employer (23-29)

**MOLD MAKERS
TOOL MAKERS**

We are upgrading our new tooling facility and are in need of aggressive conscientious craftsmen. We offer excellent benefits, insurance, pension, 40-53 hours per week & year round security.

TOP HOURLY RATE UP TO \$11.00 PER HOUR
GRAMTHAN, INC.
1200 East Street
Fairport Harbor, Ohio 44077
216-357-5573

An Equal Opportunity Employer (24-28)

• **APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Ž. Obelenį, tel. 531-2211.**

PIPEFITTERS

SOME EXPERIENCE IN STEAM AND GAS PIPING. FAMILIARTY WITH PIPE SCHEMATIC AND LAYOUT DRAWINGS HELPFULL. JOUNEYMEN NOT REQUIRED. APPLY:

CHAS. A. STRAND CO.
12995 HILLVIEW
(FENKELL-MYERS AREA)
DETROIT, MICH. 48227

An Equal Opportunity Employer (28-31)

SET-UP SUPERVISOR

Experienced in metal forging or stamping. Good all around mechanical knowledge helpful. Prior supervisory experience desired.

PRODUCTION SUPERVISOR

Experienced supervisor with working knowlegde of punch presses, press brokes and metal shears. Results oriented with proven ability to supervise staff of 35 employees.

Established, Cleveland area manufacturer with much growth seeks above supervisors to meet current expansion plans. We offer competitive salaries, excellent company paid benefits and working environment. Send resume or call for appointment:

R. MURRAY
EMPIRE PLOW COMPANY
3140 East 65th Street
Cleveland, Ohio 44127

(27-28)

IMMEDIATE OPENINGS

HOUSEKEEPING SUPERVISOR

Previous supervisory experience in a health institution. Responsibilities include assigning/inspecting work of subordinates, preparation of work and time schedules. Good communicative and instructional skills required.

UPHOLSTERER

High school graduate or equivalent. 1 year experience. Carpet/upholstery training required.

STEAMFITTER/WELDER

High school graduate/equivalent. 4 years experience as fitter and welder. Motor coordination/manual dexterity required to handle equipment. Ability to pass American Standard Code for Pressure Piping test.

Our competitive salaries, excellent fringe benefits and the public employee retirement system (PERS) and working in a teaching hospital, provides for room to grow professionally. Interested applicants should apply in person between 9 a. m. — 3 p. m. or call 216-398-6000, Ext. 4134. Other positions open daily, please send resumes to Personnel Department at:

**CLEVELAND METROPOLITAN GENERAL/
HIGHLAND VIEW HOSPITAL**
3395 Scranton Road, Cleveland, Ohio 44109
An Equal Opportunity Employer M/F/H (27-29)

**LIGHT TO
HEAVY
MACHINE
ASSEMBLY**

MUST BE ABLE TO WORK FROM PRINTS. 2 YEARS EXPERIENCE.

**ELECTRICAL
ASSEMBLERS**

MUST READ SCHEMATICS AND WIRING DIAGRAMS ABILITY TO BUILD CONTROLS FROM SCRATCH.

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE & TURRET LATHE, VERTICAL AND HORIZONTAL MILLS.

**HORIZONTAL
BORING MILL
(FLOOR TYPE)**

FOR 1ST SHIFT AFTER .30 DAYS MOVE TO 2ND SHIT.

3 TO 5 YEARS EXPERIENCE. DO OWN SET UP, WORK FROM PRINTS HAVE OWN TOOLS MINIMUM SUPERVISION.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

**MG CECIL
EQUIPMENT**
6186 Norwalk Rd.
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer (23-31)

**WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
SCREEN PRINTING
HELP!**

"WE ARE GROWING VERY FAST. SO ADVANCEMENT WILL BE RAPID"

- 1—STENCIL CUTTER
- CAMERA MEN
- 2—SCREEN MAKER
- SETUP MEN
- 3—INK MATCHER
- 4—PRESS MEN
- SILK SCREEN

Automatic, Semi Automatic Webb 1ST AND 2ND SHIFT.

GOOD PAY, Vacation, Profit sharing. Paid Holidays and Disability Income.

APPLY CALL OR WRITE TO:
MR. PERRY GEORGE or BILL FERNANDER

MILLER-ZELL
4750 Frederick Drive
Atlanta, Ga. 30336
Call toll free 1-800-241-4380 (28-34)

**WANTED JOURNEYMEN
MACHINISTS**

Bridgeport Mill and Lathe

DIE MAKERS

FOR SMALL DIES

Job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent chance for advancement with rapidly expanding test equipment manufacturer. Excellent fringe benefits.

Call for appointment
317-783-3221 between 8 to 5.
An Equal Opportunity Employer

WAVETEK

59 N. 2ND,
BEECH GROVE, IND. 46107 (28-32)

SCREW MACHINE

We have openings for individuals to set up & operate automatic screw machines.

BROWN & SHARPE & WARNER SWASSEY
Minimum 10 years experience. FULL TIME, DAYS & NIGHTS. Good company benefits, air conditioned plant, overtime. Apply call or write to Vice President of Manufacturing

DETROL FLUID PRODUCTS
3001 Grant Ave.
Bellwood, Ill. 60104
312-547-0500

An Equal Opportunity Employer M/F/H (23-31)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KVIEČIAME Į GEGUŽINĘ

ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė įvyks š. m. liepos 22 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Brigitos ir dr. Algirdo Nasvyčių rezidencijoje, 10823 Magnolia Dr., Clevelande. Gegužinėje bus teikiamas geras maistas skyriaus ponių pagamintas, kava, saldumynai ir gaivinantys gėrimai. Bus įdomi loterija: medus, vynos ir kt.

Kultūrine prasme: bus pristatyta naujai iš spaudos išėjusi knyga "Tautinės minties keliu". Knygos išleidimo mėcenatai ir prenumeratoriai knygą galės atsisiimti. Nori knygą nusipirkti galės gauti ten pat. Gegužinės vietą galima pasiekti važiuojant Rockefeller parku per East Blvd. (pro Veteranų ligoninę) arba iš Euclid gatvės apie East 115 St.

Valdyba

FOR RENT: 3 unfurnished rooms and bath on E. 71 St. No pets. Adults. Call 361-0989 after 4 p.m. (27-28)

• Povilas P. Dargis, SLA prezidentas atsiuntė SLA Seimo rengimo komiteto pirm. J. Stempužiui sekančio turinio padėką:

"Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos vardu reiškiau širdingiausia padėką SLA Seimo Rengimo Komitetui, ir ypačingai Tamstai, ponas pirmininke, už taip puikiai surengtą SEIMĄ, jo atidarymą, seiminius parengimus viešbutyje ir Lietuvių Namuose.

Visais tais parengimais SLA Pildomoji Taryba ir visi delegatai buvo labai, labai patenkinti.

Mes žinome kiek širdies ir darbo Tamsta ir visi Seimo Rengimo Komiteto nariai, sykiu dr. D. Degėsiu, įdėjote, sėkmingam šio Seimo pravedimui.

Dėkui, ir dar syki dėkui Jums visiems. Mes Jūsų ir Seimo Rengimo Komiteto širdingumo ir vaišingumo niekad, o niekad NEPAMIRŠIM.

• Clevelandiečiai klausosi Povilo Dargio Liet. Radijo programos iš Pittsburgho sekmadieniais nuo 12:30 iki 1 val. po pietų, perduodama iš WPIT stoties AM banga 730.

• Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos valdyba širdingai dėkoja pirmininkui

dr. Antanui Miliauskui už leidimą pasinaudoti jo sodyboje ruošti gegužinę, kur galėjom visi gražiai praleisti tėvo dienos popietę.

Dėkojame dr. K. Pautieniui buvusiam ilgamečiui mūsų kuopos pirmininkui, kuris atvyko iš Floridos praleisti su mumis laiką.

Taip pat dėkojame visiems aukojusiems dėl loterijos fantus. Lietuvių Klubui, dr. K. Pautieniui, Velykiams, Kripavičiams (Patrijai) Jurui ir J. Vencienei. Visiems kitiems už gražias mūsų kuopai aukas, kurių sunku visų išvardinti. Tariamame visiems šaulišką aciu.

Dr. A. Miliauskas vėl nupirko kuopai kitą šautuvą. Jam mes esam labai dėkingi, kad tik jam Dievas duotų sveikatos ir galėtų su mumis daugiau bendrauti. Dar kartą visiems aciu.

Kar. A. Juozapavičiaus šaulių Valdyba

• Žalgirio šaulių kuopos valdyba praneša, kad Kalantos paminklui aukotojų sąrašė buvo praleisti A. P. Petraičiai, aukavę \$5.00.

HOUSE FOR SALE

St. William, 4 bedrooms, full basement, carpeting, steel siding.

GEORGE KNAUS

Realtor

481-9300

KVIETIMAS

Maloniai kviečiame į Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus gegužinę skyriaus narius su šeimomis ir svečius ateinantį sekmadienį liepos 22 d. pirmą valandą p. p. Gegužinės vieta — Br. ir Algirdo Nasvyčių sodyba, 10823 Magnolia Dr., Clevelande.

ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS VALDYBA

PADEKA

Mums išsikeliant iš Clevelando į Hot Springs, Arkansas, už surengtą tokią gražų ir draugišką atsisveikinimo vakarą, š. m. birželio 16 d. Lietuvių Namuose, širdingai dėkojam žalgirio šaulių kuopos pirmininkui B. Nainiui, už pravedimą ir tartą šiltą žodį. Taip pat kalbėjusiems L.K.V.S. Centro Valdybos pirmininkui Antanui Jonaičiui, Ramovės skyriaus pirmininkui V. Stuoogiui; Vyrų choro dirigentui Juliui Kazėnui, choro pirmininkui Aleksui Liutkui ir Juozapavičiaus šaulių kuopos vicepirm. Venciui.

Ypatingas aciu Albinui Karsokui, kuris būdamas šaulių Ramovės valdybų narys, choro narys, surado laiko ir tik dėka jo įsipareigojimo, toks šiltas ir su dideliu pasisekimu pobūvis įvyko. Taip pat aciu P. Vaičiūnui, kuris vaišino svečius skaniais ir gaivinančiais gėrimais. Dar kartą aciu visiems už dovanas, ir gausiai atsilankusiems.

Lilė ir Aleksas Kaziai

• Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus visuotinam organizacijų susirinkime birželio 24 d. pavyrtinta senoji valdyba ir dalis darinktų naujų narių, pasiskirstė pareigoms sekančiai: pirm. — Alg. Pautienis, vicepirm. — O. Jokūbaitienė, vicepirm. organizaciniam reikalams — J. Virbalis, vicepirm. spaudos ir informacijos — K. Kara-

lis, sekretorė — A. Mackuvienė, išdininkas — Br. Nainys ir izdo sekretorė — B. Natkevičiūtė.

Į Pabaltiečių Jungtinį Komitetą iš ALTo skyriaus įgalioti: Alg. Pautienis, Rimas Aukštuolis ir B. Natkevičiūtė.

Amerikos Lietuvių Kongreso rengimo komisijon pilnu sąstatai įeina naujoji skyriaus valdyba ir pakviesti iš visuomenės ir sutiko įeiti: J. Stempužis — Tėvynės Garsų radijo, Vyt. Gedgaudas — Dirvos redaktorius, A. Laikūnas — spaudos, A. Jonaitis — "Ramovės" Centro valdybos, V. Jokūbaitis — ALT tarybos, R. Aukštuolis — Pabaltiečių Komiteto, J. Budrienė — Skautininkų Draugovė, Stella Sankalaitė — Vyčiai. Komisijos sąstatas iš visuomenės atstovų dar ne galutinas ir gali būti papildomas vėliau. (kk)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarus santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings

AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. UŽDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

32800 Center Ridge Road
779-5915

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLIC

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubė ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

• Inž. Kazimieras Pocius, buvęs Vilties draugijos pirmininkas, praeitą savaitę prie statybos darbų susilaužė tris šonkaulius ir yra dr. Algimanto Galinio gydomas.

Linkime greit pasveikti ir vėl įsijungti į visuomeninę veiklą.

• Dr. K. Valiūnui, buv. Vliko pirmininkui, kuris savo namuose buvo užpultas trijų negrų plėšikų ir sunkiai sužeistas, padaryta plastinė operacija ir bandoma išgelbėti vienos akies regėjimą.

• Draugas, Chicagoje leidžiamas lietuvių dienraštis, liepos 12 d. paminėjo 70 metų sukaktį. Pradėtas leisti 1909 m. Wilkes-Barre, Pa., nuo 1916 m. tapo dienraščiu ir buvo perkeltas į Chicago. Draugo vyr. redaktoriumi yra kun. Pranas Garšva, MIC.

AKTORIUS JONAS KELEČIUS — LAUREATAS

JAV LB Krašto Kultūros Tarybos kūrybinė premija aktoriumi už 1978 metų veiklą, pirmoji tos rūšies, vienbalsiai buvo paskirta Chicagoje gyvenančiam aktoriumi Jonui Kelečiui. Kam tokią premiją skirti, buvo sudaryta komisija, kurion buvo pakviesti: aktorių atstovės Irena Nivinskaitė-Jonyrienė ir Daiva Markelytė, režisūros atstovė Živilė Numgaudaitė, teatro dailininkas Adolfas Valeška, rašytojų atstovas Česlovas Grincevičius. Komisijai pirmininkavo Grincevičius, sekretoriavo Markelytė. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas, dydis — 1000 dolerių.

Premija numatoma įteikti spalio 21 Jono Kelečiaus rečitalio metu Jaunimo Centre, Chicagoje.

Alfonsas Dargis, vienas iškiliausių lietuvių dailininkų, atšventė 70-tąjį gimtadienį. Jis yra plačiai žinomas tarp amerikiečių. Jo paveikslai puošia galerijas ir amerikiečių įstaigas. Savo studijoje Rochestery turi grupę mokinių ir daug dirba kurdamas naujus paveikslus. Dail. A. Dargis su žmona gyvena Rochestery, N. Y.

P A D Ė K A

Mūsų mylimai mamytėi

A. A.

JADVYGAI TUMAVIČIENEI

mirus 1979 m. gegužės 25 d.

Širdingai dėkojame visiems suteikusiems mums skausmo valandoje užuojautas, gėles, vainikus, ir užprašytas Šv. Mišias, prisidėjusiems aukomis Lietuvių Fondui, Lietuviškosios Skautybės Fondui ir Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Ypač gili padėka priklauso brangiai giminei ir draugei Barborai Gailiūnienei už dosnią auką įamžinant Jadvygos Tumavičienės vardą į ALKA, ir taip pat SLA 365 kuopos auką dėl Lietuvių Fondo.

Dėkojame visiems, kurie mūsų mamytę aplankė laidotuvių namuose, bažnyčioje, ir palydėjusiems į kapines.

Dėkojame kun. Kontautui, kun. Baltrashunui ir kun. Abračinskui už atlaikytas gedulingas Šv. Mišias, palydėjimą į kapus, ir kitus patarnavimus. Dėkojame operos solistui Stasiui Liepai už giedojimą bažnyčioje ir vargonininkui Jeronimui Kačinskui. Dėkojame Florence ir Juozui Casper už rūpestingą ir jautrų patarnavimą.

Dėkojame — organizacijų atsisveikinimą su mamyte pravedusiam Kaziui Šimeniui. Bostono LB apylinkės vardu kalbėjo Antanas Matjoška, skautų vardu — skautininkė Irena Veitienė; Sandaros Moterų Klubu vardu — Ona Lane; BALFo vardu — Antanas Andrulionis; ir Moterų Federacijos vardu — Irena Manomaitienė. Taipgi ačiū Aleksandrui Chaplikui ir dr. Algirdui Budreckiui už tartą paskutinį atsisveikinimo žodį kapinėse.

Maloniai kviečiame draugus ir pažįstamus pasimelsti už mūsų brangios velionės Mamytės sielą.

Nuliūdusi šeima

IRENA MICKŪNAS,
GERTRUDA SWIEK ir
JULIUS TUMAVIČIUS

A. A.

MARIJAI BRAZAITIENEI

mirus, jos sūnui DR. H. BRAZAIČIUI ir šei-

mai reiškiamo gilią užuojautą

Kazimieras ir Ona
Pautieniai

KETURI NAUJI VILTIES D-JOS ŠIMTININKAI

Inž. Pijus Jaunutis Nasvytis, pats būdamas Vilties d-jos keturgubu šimtininku, į Vilties d-ją šimtininkais įrašė sūnų Vytautą Nasvytį, dukrą Aldoną Nasvytę-Satterthwaite ir anūkus Amy ir Marką Joną Satterthwaite, padidindamas ir savo įnašą šimtu doleriu.

Sveikiname naujus šimtininkus ir dėkojame P. J. Nasvyčiui už gražų pavyzdį Dirvos rėmime.

XII PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Įvyks 1979 m. rugsėjo 1-2-3 d. Toronte, Kanadoje. Individualiniai pakvietimai su programomis, registracijos ir viešbučio rezervacijos jau išsiuntinėti. Prašoma registruotis laiku, tuo palengvinsite organizacinio komiteto darbą.

Kolega ir Kolege, jeigu kuris ir negavo kvietimo, tai ne dėl mūsų kaltės, bet dėl neturėjimo adresų. Kviečiame dalyvauti. Informacijų teirautis pas PLGS sekretorių dr. A. Barkauską, 64 Ellesmere Rd., Scarborough, Ontario, Canada, M1R 4C2. Telefonas (416) 444-6117.

PLG Sąjunga

• Dr. Ričardas Krickus, trečios kartos lietuvis amerikietis, JAV LB krašto valdybos angažuotas paruošti mokslinį studijinį straipsnį apie lietuvių politinius kalinčius ir rezistenciją pavergtoje Lietuvoje. Straipsnis rašomas atspausdinimui į taikingame amerikiečių

moksliniame žurnale ar laikraštyje. Dr. Krickus dėsto Virginijos valstybėje esančioje M. Washingtono kolegijoje ir yra kelių knygų autorius tautinio identiteto klausimais. Prieš keletą metų jo išsamūs straipsniai apie Lietuvą per kelis numerius buvo spausdinami "Washington Post" laikraštyje ir vėliau perspausdinti mažesnio tiražo laikraščiuose. Straipsnio ruošime dr. Krickus artimai bendradarbiauja su JAV LB Krašto valdybos vicepirm. R. Česoniu.

• Antanas Laukaitis, Dirvos bendradarbis Australijoje, išskrido trim mėnesiam atostogų į Europą. Lankysis Lietuvoje, Lenkijoje, Austrijoje, Vokietijoje ir Anglijoje. Žada iš kelionės parašyti įspūdžius.

• Giminės paieško Katkevičiaus (Kutkevičiaus) Petro, gimusio 1918 metais Ukmergėje. Po karo persikėlė gyventi į Ameriką, gal Kanadą. Rašyti Vikt. Šlitteris, 40B Fiddens Wharf Road, Killara, 2071, N.S.W., Australia.

• Valstybės departamentas JAV LB Krašto valdybai prisiuntė penkių departamentų pavardes, kurie turėtų būti informuojami Baltijos valstybių reikalais. Tikimasi, kad teikiamą informaciją paskirstant į įvairius Valstybės departamento skyrius galėsime sulaukti planingesnio informavimo apie padėtį Lietuvoje departamentų leidžiamose brošiūrose bei dokumentuose.

Atnaujindami prenumerata ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

- O. Kašubienė, Cleveland 3.00
- K. Grinkas, Los Angeles 5.00
- A. Dirsė, St. Petersburg 2.00
- L. Unguraitienė, Cleveland 2.00
- Br. Selenienė, Manchester 7.00
- A. Ubavičius, London .. 7.00
- V. Januška, St. Germain 2.00
- F. Česonis, Baltimore 5.00
- D. Liepas, Cicero 7.00
- V. Koklys, Hacienda Hts. 10.00
- L. Kalinauskas, Toronto 7.00
- V. Raišys, Vokietija ... 124.00
- P. J. Nasvytis,
- Willoughby 500.00
- O. Biežienė, Oak Lawn 25.00
- J. Smailys, Omaha 3.00
- A. Kavaliūnas, Cleveland 2.00
- B. Garliauskas, Cleveland 2.00
- J. Lescinskas, Vokietija .. 2.00
- P. Tamulionis, Cleveland 3.00
- B. Gediminas,
- Garden Grove 7.00
- Rev. S. Neimanas,
- Evanston 2.00
- V. Kasakaitis, Willowick 3.00
- B. Gedvilienė, Willowick 2.00
- P. Naureckas, Chicago .. 7.00
- M. Vaičius, Santa Moni ac2.00
- X. Y., Westmount 12.00
- V. Apanius, Chesterland 7.00
- A. Ereminas, Thomaston 2.00
- V. Mastis, Hinsdale 7.00
- V. Linkevičienė, Chicago 10.00
- K. Žygas, Cleveland 5.00
- V. Ruša, Australija 2.00
- A. Mačys, Downers Grove 7.00
- M. Gureckas, Waterbury 20.00
- M. Stark, Santa Monica 3.00
- J. Ramanauskas, Elizabeth 7.00
- Dr. P. Balsys, Stow 10.00
- A. Drąsutis, Chicago 3.00
- J. Agurkis, Omaha 12.00
- J. Biedis, Lemont 12.00
- V. Damaroda, Baltimore 3.00
- S. Butkūnas, St. Charles 3.00
- V. P. Vyantas,
- Great Neck 4.00
- M. Šimkus, Chicago 7.00
- O. Jarašūnienė, Cleveland 2.00
- S. Reliuga, Detroit 7.00
- O. Čiuprinskienė,
- Cleveland 7.00
- A. Dagilis, Westland 7.00
- A. Andrulius, Port Orange 10.00
- S. Smaizys,
- St. Petersburg 2.00
- Dr. R. Sidrys, Streator .. 7.00
- X. Y., Richmond Hill 7.00
- V. Šimaitis, Moscow, Id. 3.00
- A. Norus, Detroit 3.00
- A. Karklius, Cleveland .. 12.00
- J. Draugelis, Brooklyn .. 2.00
- Korp! Neo-Lithuania
- Clevelande 10.00
- A. Kazis, Brooklyn Hts. 20.00
- R. Belzinskis, Cleveland 2.00
- J. Povilaitienė, Omaha .. 5.00
- E. Lembergas, Los Angeles 7.00
- A. Patamsis, Stoney Creek 5.00
- S. Radzevičiūtė,
- Cleveland 7.00

Visiems aukotojams nuširdžiai dėkojame.

WANTED EXPERIENCED
LATHE HANDS
DAYS & NIGHTS
NEW SHOP, LONG PROGRAM, TOP
WAGES, EXCELLENT BENEFIT PKG.
MACHINE BUILDERS
SERVICES INC.
CALL LOU TERRY
313-791-1800
(27-30)

Opportunity for
REGISTERED NURSE'S
FOR A J.C.A.H. ACCREDITED HOSPITAL FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS.

Also
CRITICAL NEED IN ICCU
FULL TIME NIGHTS, & PART TIME,
FULL DAYS & EVENINGS.

Salary commensurate with experience and ability, plus shift differential. Excellent personnel benefits. Hospital located in Southern Maryland 65 miles from Nations Capitol. Excellent recreational area in near by Chesapeake Bay. Apply call or write to:
PERSONNEL DIRECTOR
ST. MARY'S HOSPITAL
P. O. BOX 447
LEONARDTOWN, MD. 20650
301-475-8981
E.O.E. (27-36)